ሓዳስ ኤርትራ

መበል 34 ዓመት ቁ. 210 | ቀዳም 3 ግንቦት 2025 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2 ስለምንታይ ኢና ንኣርግ፧

ገጽ 3 ጒዕዞ ብርሃን

ገጽ 4 እጸገት ዑቕባይ

ገጽ 5 ብቤት ፍርዲ ዝተዋህበ ውሳነ፡ ዳግማይ ክፈርስ ይኽእልዶ?

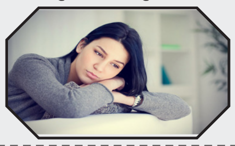

ገጽ 11 ሃገራዊ ውድድር ሻምፕዮን ክለባት ኵዕሶ እግሪ ይቕጽል

ሰ/ቀ/ባሕሪ - ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት ብደረጃ ዞባ ተዘኪሩ

ስእሊ ደምሳስ ጸጋይ

ባሕቲ ግንቦት - ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት፡ "ኣፍራይነት ብኽእለት ተሳታፍነት" ብዝብል ቴማ፡ ብደረጃ ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ኣብ ባጽዕ ብንጥፈታት ስፖርት፡ ማእቶት፡ ሰሚናርን ካልእ መሰናድኣታትን ተዘኪሩ።

ኣብ'ቲ ኣብ ቀጽሪ መሰልጠኒ ማእከል ሰራሕተኛታት ዝተኻየደ ስነ-ስርዓት፡ ሓላፊ ጨንፈር ሃብቶም ኣቶ ሃብተማርያም ተስፋሚካኤል ኣብ ዘመሓላለፎ መልእኽቲ፡ ባሕቲ ግንቦት - ሰራሕተኛታት ደምጾም ዘስምዑሉ፣ ከምኡ'ውን መብጽዓኦም ንዝበርኸ ስራሕን ኣፍራይነትን ዘሐድሱላ ዕለት ከምዝኾነት ብምጥቃስ፡ ንቃልሲ ኤርትራውያን ሰራሕተኛታት ዝምልከት መብርሂ ኣቕሪቡ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ጨንፈር ሚኒስትሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን፡ ከምኡ'ውን ቤት-ጽሕፈት ህዝባዊ ግንባር ንደሞክራሲያዊ ፍትሒን ፈደረሽን ኣሰራሕትን ናይ ደገፍ መልእኽትታት ኣመሓላሊፎም።

እዛ ዕለት፡ ምስ ታሪኻዊ ድሕረ-ባይታና ብምትእስሳር፡ ንዎና ኤርትራውያን ኣገዳሲት ካብ ዝኾነ ረቛሒታት፡ እቲ 'ርእሰ ምኽኣል' ዝብል መሪሕ መትከል መንግስቲ ኤርትራ ከምዝኾነት ዝሓበረት ኣመሓዳሪት ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ወ/ሮ ኣስመረት ኣብርሃ ድማ፡ ኤርትራውያን ሰራሕተኛታት ኣብ ቃልሲ ንጽጽትን ከለንትናዊ መኸተን ዝተጻወትዎ ዘለዉን ተራ ዕዙዝ ከምዝኾነ ብምብራህ፡ እዚ መድረኽዚ ዝጽፉ ስራሕን ተወፋይነትን ዝሓትት ስለዝኾነ፡ ኩሉ ዜጋ ሓድነቱ ኣትሪሩ ክምርሽ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ባሕቲ ግንቦት- ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት ምኽንያት ብምግባር ኣብ መንጎ ሰራሕተኛታት ኣብ ዝተኻየደ ስፖርታዊ ውድድራት ንዝተዓወቱ ሽልማት ተዓዲሉ።

እዚ ከም'ዚ'ሉ እንከሎ፡ ብምኽንያት ባሕቲ ግንቦት - ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት፡ ኣብ ከተማ ኣስመራ ዝተፈላለየ መደባት ተኻዩዱ።

ኣብ'ቲ ካብ ንግሆ ዝፈለመ መደብ፡ ኣባላት ማሕበር ምትሕግጋዝ ቀዋሚ ዘርፊ ሃገራዊ ኣገልግሎት ኣብ ቀንዲ ጐደናታት ኣስመራ ወፈራ ጽሬት ከካይዱ ከለዉ፣ ተመሃሮን መማህራንን ማእከላይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ባሕቲ ማስከረም ድማ ምልቕላቕ መማሃሪ ክፍልታትን ምትዕርራይ ሰደቓታትን ኣካይዶም።

ሎሚ ዓመት ናብ ሳዋ ዝወርዱ ተመሃሮ 11 ክፍሊ ቤት-ትምህርቲ እምባዛራ ብወገኖም፡ ኣብ ትሕቲ ኣሃዱ ማሕበራዊ ተሃድሶ ዞባ ማእከል ንዝእለዩ ጸገማት ወናኒት ብምብጻሕ፡ ሓፈሻዊ ጽሬት መደቀሲ ክፍልታትን ካልእን ኣሰላሲሎም።

ብዘይካዚ፡ ብርክት ዝበሉ ኣባላት ማሕበር ምትሕግጋዝ ክፍሊ-ሰራዊት 17፡ ኣብ ተመሳሳሊ ዕለት ኣብ መዓስከር ደንደን ዝርከብ ሓርበኛታት ሰንኩላን ኣብ ዝሕከሙሉ ሆስፒታል ደንደን ተመሳሳሊ ወፈራ ወዲቦም።

መንደፈራ - "ተራ ሰራሕተኛታት ኣብ ህንጸት ሃገር" ብዝብል ኣርእስቲ ሰሚናር ተኻዩዱ

ስእሊ ዘርኣይ ብርሃነ

ጨንፈር ሃብቶም ዞባ ደቡብ ምስ ቤት-ጽሕፈት ህግደፍ ዞባ ደቡብ ብምውህሃድ፡ ብምኽንያት ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት ዘወደቦ "ተራ ሰራሕተኛታት ኣብ ህንጸት ሃገር" ዝብል ሰሚናር፡ ብ30 ሚያዝያ ኣብ መንደፈራ ንልዕሊ 270 ሰራሕተኛታት ተኻዩዱ።

ኣብ'ቲ ሰሚናር፡ ድሕረ-ባይታ ምንቅስቓስ ሰራሕተኛታት ብደረጃ ዓለምን ሃገርናን፣ ምትእስሳር ሰራሕተኛታትን ቁጠባዊ ዕቤት ሃገርን፣ ዝምድና ኣሰራሕትን ሰራሕተኛታትን፣ ብድሆታት ሰራሕተኛታት፣ ከምኡ'ውን ራእን ተልእኾን ሃብቶም ኣብ ዝብሉ ዛዕባታት፡ ብሓላፊ ፖለቲካዊ ጉዳያት ህግደፍ ኣብ'ቲ ዞባ ኣቶ እድሪስ ዓሊ መግለጺ ተዋሂቡ።

ሰራሕተኛ - ካብ መሰረታውያን ኣዕኑድ ህንጸት ሃገር ብምዃኑ ልዑል ግምት ከምዝወሃቦ ዝሓበረ ኣቶ እድሪስ፡ ኂ-ኢ'ቲ ኣፍራይነቱ ንምዕባይ ዝኸውድ ጸዕሪ ሃገራውነቱ፡ ናይ መኸተን ልምዓትን ባህሉ፣ ከምኡ'ውን ፈጠራውነቱን ናይ ምብልጻት ወኑን ምስ ዓቢ ጻዕሩ ተኣሳሲሩ ንኽፍንዖ ቀጻሊ ስልጠናታት ከምዝድልዮ ኣገንዚቡ።

ሓላፊ ጨንፈር ሃብቶም ኣቶ ተኽስተ ምሕረትኣብ ብወገኑ፡ ኣብ ምሕያል ብቕዓት ሰራሕተኛታት ኣተኩሩ ንዝስላሰል መደባት ኣመልኪቱ መብርሂ ሂቡ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ ኣብ እዋን ቃልሲ - ህዝባዊ ግንባር ዝሰላሰሎ ባህሊ ዓያይነትን ዲሲፕሊን ስራሕን ተጸሊዑ ከም መወከሲ ከገልግል፣ ከምኡ'ውን ንቕሓት ዘበርኽ ተመሳሳሊ ሰሚናራት ብቐጻሊ ክወሃብ ተላብዮም።

ሃብቶም ጨንፈር ዞባ ደቡብ፡ ኣብ ዝተፈላለየ ትካላት ዝሰርሑ ልዕሊ 1,600 ምዝጉባት ኣባላት ኣለውዎ።

ዓዲ-ቐይሕ - ባህላዊ ፈስቲቫል ኣብያተ-ትምህርቲ ተኻዩዱ

ኣብ ከተማ ዓዲቐይሕ፡ ባህላዊ ፈስቲቫል ኣብያተ-ትምህርቲ ምብራቓዊ ኣጻደፍ ንኡስ ዞባ ዓዲቐይሕ ብ1 ግንቦት ተኻዩዱ።

ኣብ'ቲ ኣብ ኣዳራሽ ባህታ ሓጎስ ዝተኻየደ ፈስቲቫል፡ መባእታ ኣብያተ-ትምህርቲ ካብሶ፡ ኣልክስር፡ ዓቢ-ግራት፡ ማሰከለዛላ፡ ማይለበንን ኢጊላን፣ ከምኡ'ውን ማእከላይን 2ይን ደረጃ ኣብያተ-ትምህርቲ ኢጊላን ሳፊራን ተሳቲፈን።

ኣብ ቤት-ጽሕፈት ትምህርቲ ን/ዞባ ዓዲቐይሕ ሓላፊ ስፖርትን ባህልን መማህር ኣማኑኤል መልኣከ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ እቲ ፈስቲቫል መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣብ 25 ኣብያተ-ትምህርቲ ዝተኻየደ መደብ ኩይኑ፡ ባህላውን ስነ-ጥበባውን መሰናድኣታት ዘጠቓለለ ምንባሩ ሓቢሩ።

ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ትምህርቲ መማህር በየነ ተስፋይ ብወገኑ፡ ንኣገዳስነት ናይ'ቲ ባህላዊ ፈስቲቫል ብምጥቃስ፡ ኣብ መጻኢ ብዝሰፍሐን ብዝማዕበለን ከምዝስራሓሉ ገሊጹ።

መማህራን ብወገኖም፡ ፈስቲቫል ኣብያተ-ትምህርቲ ክጸ'ቲ ተመሃሮን ኣብያተ-ትምህርትን ንኣድሕዶም ንኽሰለዩ ዘለዎ ግደ፡ ኣብ ምውርራስ ባህልን ክብርታትን ዓቢ ተራ ከምዘለዎ ብምብራህ፡ ብዝሰፍሐ ክቱሓዝ ተላብዮም።

ኣብ መወዳእታ፡ ብውልቐን ብደረጃ ኣብያተ-ትምህርትን ንዝተዓወቱ ሽልማት ከዕደል ከሎ፡ ቤት-ትምህርቲ ኢጊላ ጉብለል ብምዃን ብፍሉይ ተሸሊማ።

መስመርና ድርዕና!

ስለምንታይ ኢና ንኣርግ፧

ሌ/ኮሎኔል ፍስሃየ ኣድሓኖም
መተንን ጥዕና ሚ/ምክልኻል

ኣብ ዝሓለፈ መዓልታት ዶክተር ዘርኣብሩኽ ተስፋማርያም ንእርጋንን ኣተኣላልያኡን እትሕብር መጽሓፍ ከም ዘመረቐ ይፍለጥ። እዛ መጽሓፍ'ዚኣ ኣዝዩ ኣገዳሲት ኣብ ርእሲ ምኻና፡ ምስ እርጋን ዝተኣሳሰሩ ዓይነት ሕማማት እናበዝሑ ኣብ ዝኸዱሉ ዘለዉ ግዜ ምጽሓፉ እዋናዊት ይገብራ።

ንታ መጽሓፍ ፈለማ ምስ ርኣኽዋ፡ ኣብ ካልኦት መጽሔታት ብዛዕባ እርጋንን ጠንቁን ገለ ተባሂሉ እንተሃለወ ዝብል ሓሳብ ስለዘመጽኣኒ፡ ክገናጽል ፈተኹ። እርጋን ካብቲ ዝደቀቐ ህይወታዊ ፍጥረት ባክተርያ ጀሚርካ ክሳብ እቲ ዝዓበየ እንስሳ ዓሳነባሪ ዘይተርፍ ተፈጥሮኣዊ ሕጊ እኳ እንተኾነ ኣብዚ ዝቐርብ ዘሎ ጽሑፍ ግን እርጋን ኣብ ሰብ ጥራይ ዝምልከት እዩ።

ስለምንታይ እዩ ሰብ ዝኣርግ፧ እርጋን ክደናጎ ወይ ከኣ ደው ክብል ይኽእል'ዶ፧ ዝብሉ ሕቶታት ክቐርቡ ከለዉ ዘይትግበሩ እየም ዝመስሉ። ይኹን ደኣ እምበር ተመራመርቲ ህይወታዊ ስነፍልጠት ብፍላይ ከኣ ማለኩላር ስነ ህይወት (molecular biology) ዘጽንዑ ሰባት ነዚ ሕቶ'ዚ ኣልዓሎሞ እየም ጥራይ ዘይኮኑ ከፊላዊ መልሲ'ውን ረኺቦምሉ ኣለዉ። በዚ ምኽንያት'ዚ እዩ ከኣ ዕድመ ደቂ ሰብ ምስቲ ቅድሚ 100 ወይ ልዕሊኡ ዝነበረ ዓመታት ሓደ ዘይኮነ ሎሚ ኣብ ብዙሓት ሃገራት ዕድመ ሰባት ካብ 80-120 ዓመት በጺሑ ኣሎ።

እርጋን ዝበሃል እንታይ እዩ፧

እርጋን በዘልማድ ዝወጽኦ መግለጺ ኣሎ፡ ንሱ ከኣ ቡቲ ሰባት ክፍጽምዎም ዘይልዩዎ ዕማም ዝዕቀን እዩ። ንኣብነት ፖለቲከኛታት፡ ስፖርተኛታት፡ ጥሮተኛታት ከቢድ ናይ ጉልበት ሰራሕተኛታትን ዘይምጥን ምስ ዝኸውን ሸምገሉ ወይ ኣሪጉ ኣሎ ይብሃል። እዚ ግን ሓፈሻዊ ኮይኑ ስነ ፍልጠታዊ መግለጺ እውን ኣይኮነን። ብመሰረት ተመራመርቲ ኣብዚ ዓውዲ ፍልጠት ዝጸሓፉ ሰባት እርጋን ዝበሃል ናብ ዕድመኻ ዓመታት ወይ ግዜ ምውሳኽ (getting old) ማለት እዩ። ቡቲ ካልእ መዳይ ከኣ፡ እርጋን ዝበሃል ኣካላት ስነህይወታዊ ተግባራቶም (physiological function) ኣብ ግዜ ክንክዩ ወይ ከኣ ከቋርጹ ከለዉ እርጋን (aging) ይብሃል። ከም ሳዕቤኑ ከኣ ኣካላዊ፡ ስነ ኣእምሮኣውን ማሕበራውን ለውጥታት ንኽህልዉ ይገብር።

ዶክተር ዴቪድ ሰንክላየር ኣብ ሃርቨርድ ዩኒቨርስቲ ተመራማራይ ጀነቲካዊ ስነ ፍልጠት ዝኾነ ፕሮፈሰር እዩ። ነዚ ኣርእስቲ'ዚ ዝምልከት ከኣ ብዙሓት ዝጸሓፎም መጽሔታት ጉዲፍካ ክሳብ 170 ዝኾኑ ጽሑፋት (ጆርናልስ) ብደረጃ ዓለም ዝፃዝሑ ዘበርከተ ተመራማራይ እዩ።

ኣብታ ዕድመ ህይወት (life span) ዝርእሰታ ብ2019 ዝተሓትመት መጽሓፉ፡ ብዛዕባ እርጋንን ኣታሓሕዝኡን ኣስፊሑ ብዝምልከት ሕቶኡ ስለምንታይ ኢና ንኣርግ፧ (why are we aging?) ብምባል እዩ ዝጀምር።

ኣይተሓን ስነህይወት ዝኣምስለ ተኣምራታዊ ተግባራት ዘለዎ ቀሊል ዝበሃል ሕቶ'ውን እንተኾነ ሰር ጠንቁ ከይፈለጥካ ክትፈትሖ ዘኽእል ኣይኮነን። ቅድሚ ናብቲ ቀንዲ ሕቶ ምእታውና እምበኣር ብዛዕባ'ታ መሰረት ህይወት ዝኾነት ዋህዮ መባእታዊ ኣምር ክህልወና የድሊ። ኣካላትና ብ100 ትሪልዮን ዝኣኽሉ ዋህዮታት ዝቖመ እዩ። ሓንቲ ዋህዮ ንምርዳእ መታን ክጥዕመና፡ ከም ሞዴል ዘመናዊ መጻወቲ ኩዕሶ እግሪ ገደርና ንወሰዶ፡ መጻወቲ

እያ ክንበላ ንኽእል። ሓንቲ ዋህዮ ኣብ ማእከላ 46 ዝኾኑ በበጽምዲ ዝተወደቡ ኩሮሞዞምስ ዝበሃሉ ቅርጽታት ኣለውዋ። ክሮሞዞምስ ምሑጽ (ዕንጨይቲ) ዝመስል ኮይኑ ብኣዝዩ ስጡም ገመድ ዝተጠምጠመ እዩ። 23 ክሮሞዞምስ ካብ ኣቦ 23 ከኣ ካብ ኣደ እናተወራረሱ ዝመጹ እዮም። ክሮሞዞምስ እቲ ሰብ ብህይወት ንኽነብር ዘኽእሎ ሓበሬታን መምርሒታትን ዝሓዘ ዓብዩ መጽሓፍ ገይርና ክንርድኦ ንኽእል። ኣብ ውሽጢ ሓንቲ ዋህዮ ከኣ ብዝናጸል ክርኣ ክሎ

ኩዕሶ እግሪ ሜዳ ብዮጉዳም ክርኣ ክሎ መካበብያ መንደቕ ኣለዎ። ዋህዮ ከኣ ብሽፋን ዋህዮ ዝፍለጥ ምስ ከባቢኣ ዘራኽብን መልእኽትታት ተቐቢሉ ካብን ናብን ንውሽጢ ዘመሓላልፍ ክፍሊን ዝሓዘት እያ።

ዋህዮ ኣብ ውሽጣ ልክዕ ከምታ መጻወቲት ኩዕሶ ሜዳ ዝተፈላለዩ ዓይነት ቦታታት ሒዛ እንረኽብ ዝተፈላለየ ዕዮታት ዝዕየደሉ ክፍልታት ኣለዋ። ንኣብነት ፕሮቲን ዝሰርሓሉ፡ጸዓት ዝፈርየሉ፡ ሓበሬታን መምርሒታትን (instruction) ዝኸዘሉ እዚን ቁጽጽር ዝዕየደሉን ዝተራቐቐ ማሽነሪ ዝዓጠቐት ፋብሪካ

23 መምርሒ ህይወት ዝሓዙ ዓበይቲ 'መጽሓፍቲ' ንረኽብ።

እዚ ጥምጣም ገመድ ኢልና ኣብ ክሮሞዞም ዝጸናዮ ዘሎና ዲኤንኤ (DNA) ዝበሃል እዩ። ዲኤንኤ ካብቲ ተጠምጢሙሉ ዘሎ ቦታ ምስተዘርግሐ ሸንቲ ብዕራይ ብዝመስል ክልተ ዝተጠዋወዩ ኣግማድ ዝቖመ እዩ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ክሮሞዞም ዘለዉ ዲኤንኤ ከኣ ብኽልቲኡ ጫፋት ሒዝና እንተንዘርግሖም ንዓለም ፍርቃ ክሳብ ዝበጽሕ ምጠምጠሞዋ (origin of life pp14.4) ዝዘን ክልተ ኣግማድ ዘተኣሳስር ከኣ ኣስኮሊታት ኣለወን። ዲኤንኤ ካብ

ክሮሞዞም ወጺኣ ክትዝርጋሕ ከላ ሕልፍ ሕልፍ ዝበለ ኣብ ኩዕሶ ዝመስል ቁርባቦት ተሸኺዓ እያ ትጸንሕ። እዚ ኩዕሶ ዝመስል ሃገፍ 'ህይስቶን' ዝበሃል ፕሮቲን እዩ። ህይስቶን ዲኤንኤ ካብ ከባቢኣ ክመጽእ ንዘኽእል ሓደጋ ከይረኽብ ዝከላኸለላ ድርዒ ፕሮቲን እዩ።

ኣብ ውሽጢ መስመር መላግቦታት ናይ እዘን ኣስኮሊታት ምስ እንዕዘብ ብኣሽሓት ዝቖጸሩ ነፍሲ ወከፎም ብዋኒኡ ቦታኦም ዝሓዙን ፍሉይ ስራሕ (job description) ዘለዎምን ጅንስ ዝበሃሉ ንረክብ። ኣሰራርዓ ጅን ልክዕ ከምቲ ሓደ ዓብዪ ቤት ንባብ ወይ መጽሔትታት ብብኣርእስቶም ኣብ ሸልፍ ተሰሪዖም ንረኽቦም ኮይኑ፡ ጅናት ኣብ ውሽጢ መስመር ዲኤንኤ ብዝዪ ናይ ቦታ ምዝንባል ተረቢቦም ንረኽቦም። ስለዚ ሎሚ ሊቃውንቲ ዓለም ኣየናይ ዓይነት ጅን እንታይ ዓይነት ስራሕ ይሰርሕ ኣለልዮም ከውጽእዎ ጸገም የብሎምን። ንኣብነት ከም ምድቃል ዘርእን ካልእ ጀነቲካዊ ምህንድስናን ምስ ዝደልዩ እታ ዝደለይዋ ጅን ካብ ዲኤንኤ ቀሪጾም ብምውጻእ ክጥቀሙላ ይኽእሉ እዮም።

እዚ ልክዕ ከምቲ ዝደለኻዮ ቦታ (ንኣብነት ኤርትራ) ኣብ ካርታ ኣበይ ከም ዘሎ ብቐሊሉ ክትረኽቦ እትኽእል ማለት እዩ። ጅን ከኣ ኣብ መስመር ዲኤንኤ (gene mapping) ርኢኻ ብዝተመሳሰለ መልክዕ ክትረኽብ ትኽእል። ኣብ

መስርሕ ስነህይወት ኣገዳሲት ዲኤንኤ ወይ ከኣ ጅን ኣዝዩ ልዑልን ወሳንን እዩ። ንኣብነት እቶም ኣብ ዝተፈላለየ መዓላ ዝውዕሉ ክሳብ 100,000 ዝኾኑ ዓይነት ፕሮቲናት ብመምርሒ ጅን እዮም ዝሰርሑ። ስለዚ ኣብ ዲኤንኤ ዝኾነ ጌጋታት ምስ ዘጋጥም'ሞ ምስ ዘይጽገን ሓደገኛ ሳዕቤናት ኣለዎ። ከምዚ ዓይነት ኣብ ጀነቲካዊ መስርሕ ዘጋጥም ጌጋታት ከኣ ምስ ዕድመ ምድፋእ ክበዝሕ ከሎ ጸገናታት ከኣ ብኣንጻሩ እናወሓደ ይኸይድ። በዚ ምኽንያት'ዚ እዩ ከኣ ኣብ ግዜ እርጋን ሕማማት እናበዝሑ ዝኸዱ።

ናብቲ ቀንዲ ሕቶና ክንምለስ፡ ጠንቂ እርጋን እንታይ እዩ፧ ስለምንታይ ኢና ንኣርግ፧ ዝብል ሕቶ እዩ መንቀሊ ጽሑፍና። ሓንቲ ዋህዮ ኣብ ውሽጣ ክሮሞዞምስ፡ ዲኤንኤ፡ ጅንን፡ ህይስቶንን ዝበሉ ኣምራት ከም ዘለዉ ጠቒስና ኣለና። ኩሎም ከኣ በበደረጅኡ ናብ ፍጹምነት ብዝቐረበ ኣገባብ እዮም ስርሖም ዝፍጽሙ። ይኹን ደኣ'ምበር ስለምንታይ እርጋን ደኣ ይህሉ፧ ዋህዮታት ቡቲ ዝጀመሩዎ ዘይቕጽልዎ፧ ዝብል ሕቶ መልሲ ክርከበሉ ዘለዎ እዩ። ኣብ ዝቕጽል ጽሑፍና ነዚ ሕቶ'ዚ ንምምላስ ክልተ ምኽንያታት ክነንብብ ኢና።

ይቕጽል . . .

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም
ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ
ሰሎሜ ኣፈወርቂ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.163471-07588045
ምልክታ
ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ኰርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ጉዕዞ ብርሃን

ኣብ ዝተፈላለየ ቅማረታት "c" ብዙሕ እዋን ንገለ ኣምራት ወኪሉ ንረኽቦ ኢና። ብፍላይ ኣብ ፊዚክስ፡ ንካፓሲታንስን ፍጥነት ብርሃንን ብቐረባ ክንዝክር ንኽእል። ብዛዕባ ብርሃን፡ ንውሓት-ማዕበል (ዌቭ-ለግዝ)፡ ድግምጋም ማዕበል (ፍሪኴንሲ)ን ኳንተም ፊዚክስን ክንመሃር እንከለና፡ ፍጥነት ብርሃን ቀንዲ መዕየዪና እዩ። ጸዓት ምስ ርዝነትን ፍጥነትን ኣዛሚድና ክንመሃር እንከለና እንፈልጣ ህብብቲ ቅማረ ኣልበርት ኣይንስታይን "$E=mc^2$" እውን፡ ብዘይ ርኽበት ፍጥነት ብርሃን ዋጋ የብላን። ፍጥነት ብርሃን ክፍለጥ ምስ ተኻእለ ብዙሕ ለውጥታት መጺኡ። ንሕጊ ተዛማድነት ዝወለደ'ውን እዩ።

$c= 3x10^8 m/s$

እቲ ኣዝዩ ፈጣን እንብሎ ዝኾነ ዝንቀሳቐስ ነገር፡ ከም ነፋሪት፡ ጥይት፡ ሮኬትን ካልእን ንዘክር፣ ምስ ብርሃን ከነዛምዶ ከኣ ንፈትን። ኩሎም ምስ ፍጥነት ብርሃን ክዛመዱ እንከለው፡ ትሕቲ ሓደ ሚእታዊት ናይ ፍጥነት ብርሃን እዮም። ኣብ ኣድማስ እቲ ዝቐልጠፈ ብርሃን እዩ፣ ኣብ ሓደ ካልኢት $3x10^8$ ሜትሮ (300000000 ሜትሮ) ይጓዓዝ።

እታ ዝቐልጠፈት ነፋሪት ቦዪንግ-ኤክስ 43፡ ሓሙሸተ ዕጽፊ ናይ ድምጺ ፍጥነት (hypersonic speed) ንኽትጓዓዝ ተፈቲና ነይራ። ኣብቲ ብ16 ሕዳር 2004 ካብ ኒዉዮርክ ክሳብ ሎስኣንጀለስ ዝተገብረ ፈተነ፡ 12,144 ኪሎ-ሜትሮ ኣብ ሰዓት እናተጓዕዘት ፈጸመቶ። እዚ ፍጥነት ናይዛ ነፋሪት 0.000405 ሚእታዊት ናይ ብርሃን ፍጥነት እዩ።

መሬት ካብ ጸሓይ - ብዘረሓቐ ወገና - 152 ሚልዮን ኪሎ-ሜትሮ ርሒቓ ትርከብ። ብርሃና ኣብ መሬት ንኽበጽሕ ሸሞንተ ደቓይቕ ከድልዮ እንከሎ፡ ነዛ ኣቐዲምና ዝረኣናያ ነፋሪት ግን 552 መዓልታት ይወስደላ።

ፍጥነት ብርሃን ኩሉ ሳዕ ቀዋሚ ድዩ?

ፍጥነት ብርሃን ንምዕቃን ብዙሕ ውርድ ደይብ ዝነበሮን ነዊሕ ግዜ ዝወሰደን እዩ። እዚ መስርሕ ኣዝዩ ዝተሓላለኸ፡ ቀጻሊ ፈተነ፡ ዓቕልን ቦታን ዝሓትት እዩ። ኣወስትራልያዊ በሪ ስተርፌልድ፡ ፍጥነት ብርሃን ካብ ዝፍጠር እናጉደለ ይመጽእ ከም ዝነበረ ካብ ምርምራቱ ምርኩስ ብምግባር ገሊጹ። እንተኾነ ምርምራቱ ዘይዓሞቑን ደቂቕ መጽናዕቲ ዘይተገብረሉን ተባሂሉ ክእምን ኣይከኣለን። ናይቲ ግዜ ምርምራት፡ ብርሃን ካብ ዝኾነ ኮኾብ ክወጽእ እንከሎን ኣብ መሬት ዘበጽሓሉን ግዜ ብምዕያር ዝግበር ብምንባሩ፡ ዝተሓላለኸን ንዕድመ ኣድማስ ናብ ኣሽሓት ዓመታት ጥራይ ዝመልስን እዩ። ጸኒሑ ብዝተዋህበ መግለጺ ከኣ ቅድሚ 6000 ዓመታት ካብ ጋላክሲ ዝተፈነወ ብርሃን ዝተወስደ ቅምሶ፡ ኣብ መጀመርታ እቲ ብርሃን ክፍጠር እንከሎ ካብዚ ዘሎዎ ዝቐልጠፈ ምዃኑ ዝገልጽ እዩ። እንተኾነ ካብ 1960 ኣትሒዙ ዝግበር ዘሎ መጽናዕቲ ግን ፍጥነት ብርሃን ለውጢ ኣይገበረን። ኣብ ኢምፐሪያል ኮለጅ ለንደን ምርምሩ ዘካይድ ዝነበረ ጂኦ ማርጌጆ፡ ብርሃን ኣብ ቀዳሞት 10-43 ካልኢት ዝቐልጠፈ ክኸውን ከም ዝኽእል ምስ ገለጸ፡ ዝያዳ ተኣማኒ ኮነ።

ኣብ ትምህርቲ ፍጥነት ብርሃን "c" ክንመሃር እንከለና፡ ፍጥነት ብርሃን ኣብ ቫኩም ማለት'ዩ። ፍጥነት ብርሃን ኣብ ቫኩም ሓደ ዓይነት ክኸውን እንከሎ፡ ካብ ሓደ መተሓላለፊ፡ ናብ ካልእ ክቕይር እንከሎ ግን ክልወጥ ይኽእል'ዩ።

ሰሲዩም ከም መዐየሪ ግዜ

እዞም ዝተፈላለዩ ኣብ በበይኑ ቦታ ዝነብሩ ተመራመርቲ፡ ኩሎም ዝሰማምዑሉ ዓቐን ግዜ ክህሉ ኣሎዎ። ሓንቲ ቅብልቲ ካልኢት ንኽህሉዎም፡ ባእታ ሰሲዩም ሓጋዚ ኰይኑ ተረኺቡ። ናይ ሰሲዩም ናይ ምንብድባድ ማዕበል (ፍሪኴንሲ) ቀዋሚ እዩ። ስነ ፍልጠተኛታት ነዚ ምንብድባድ እትቈጽር መሳርሒት ካብዚ ባእታ ብምስራሕ፡ ምስ ናይ ስነ ፈለክ ዓቐን ግዜ ብምዝማድ፡ ኩሎም ዝሰማምዑላ ካልኢት ፈልዮም።

ምዕባለ ፈተነታት ምዕቃን ፍጥነት ብርሃን

ብርሃን ጸሓይ ኣብ ዝኾነ ቦታ ክበጽሕ ግዜ ኣይወስድን'ዩ፣ ጸሓይ ብርሃና ክምንጩን ኣብ ቋሕ ሰም ኣብ መሬት ክበጽሕን ሓደ ምዃኑ'ዩ። ፍጥነት ብርሃን ገለ ግዜ ከም ዝወስድ ፈለማ ዝተዛረበ ኣሪስቶቲል ክኸውን ከም ዝኽእል'ዩ ዝግለጽ። "ብርሃን ጸሓይ ኣብ መሬት ንኽበጽሕ ቁሩብ ግዜ ይወስድ'ዩ፡" ብምባል ተቓዊሙዎ ነበረ። ደስካርተስ'ውን ምስ ሓሳብ ኣሪስቶቲል ይሰማማዕ ነበረ። ነዚኦም ስዒቡ ግብራዊ ፈተነ ዘካየደ ጋሊለዮ ጋሊሊ'ዩ። ጋሊለዮ መድፍዕ ክትኩስ እንከሎ ካብ ርሑቕ ምስ ተመልከቶ፡ ሽዑ ንሽዑ ብርሃን ክረአ እንከሎ፡ ድምጺ ግን ደንጒዩ ይስማዕ ነበረ። በዚ ብርሃን ካብ ድምጺ ከም ዝቕድም ኣረጋገጸ። ደበናታት ክጋጨዉ እንከለዉ ዝፍጠር ማሕታ - በርቂ - ቅድሚ እቲ ዝፈጥሮ ድምጺ - ነጎዳ - ኣቐዲምና ንርእዮ'ውን ብርሃን'ዩ፣ ካብ ድምጺ ስለ ዝቐልጥፍ። ፍጥነት ብርሃን ንምዕቃን ጋሊለዮ ምስ ተሓጋጋዚኡ ሓሓደኦም ፋኑስ ብምሓዝ፡ እቲ ሓደ ናይቲ ሓደ ብርሃን ከም ዘይርኢ ገይሮም ከወልወን። ጋሊለዮ ነታ ዝኸወላ ፋኑስ ክኸፍታ እንከሎ፡ እቲ ሓደ ብርሃን ናይ ጋሊለዮ ምስ ረአየ ከፊታ። እዚ ዝኾነ ግዜ ኣይወሰደን። ነዚ ፈተነ ክልተ ኪሎ ሜትሮ ብምፍላይ ፈተኖ፣ ዘምጽኦ ለውጢ ኣይነበረን። ካብኡ ኣብ ዝረሓቐ መገዲ ከኣ ፈተነ፣ ዋላ'ኳ ብልክዕ ኣይዓቀኖ እምበር ንዝኾነ ብርሃን ግዜ ከም ዘድልዮ ተገንዚቡ ነበረ።

ቀዳማይ ዕዉት ዓቐን ፍጥነት ብርሃን፡ ብ1676፡ ብኦሊስ ሮመር ኣብ ግርደት ጁፒተር፡ ብሓንቲ ካብ ኣብ ዙርያኣ ዝርከባ ሳተላይታት ዝተረኽበ ነበረ። ነዚ ሎሚ ኣብ ትምህርቲና እንጥቀመሉ ዓቐን ዝቐረበ 2.14 x 108 ሜትሮ ኣብ ካልኢት ነበረ። ድሕሪ ሮመር፡ 52 ዓመታት ጸኒሑ፡ ዝሓሸ ዓቐን ሒዙ ዝተቐልቀለ ጄምስ ብራድሊ ነበረ። ዝናብ ናብ መሬት ዝወድቀሉ ኵርናዕ ኣስተውዓለ፣ ንፋስ ኣብ ዘይብሉ ርጉእ ኩነታት ነጠብጣብ ዝናብ ኣብ ርእሱ ክሃርሙዎ እንከለዉ፡ እንተ ጒየየ ግን ብዝተፈልየ ኵርናዕ ኣብ ካልእ ክፋል ኣካሉ ይሃርሙዎ ነበሩ። ነዚ ብምስትውዓል ከኣ ብርሃን ንመሬት ዝሃርመሉ ኵርናዕን መሬት ኣብ ዙርያ ጸሓይ እትዘረሉ ፍጥነትን ደጋጊሙ ብምጽናዕ፡ ዝሓሸ ዓቐን 3.01 x 108 ሜትሮ ኣብ ካልኢት መዝገበ።

ድሕሪ ሓደ ዘመን፡ ሰብ ብዝሰርሖ ብርሃን መጽናዕትታት ተኻየደ። ማክሰወል ንኽልሰ ሓሳብ ኤለክትሮ ማግነቲዝም ምስ ኣሕተሞ፡ ፍጥነት ብርሃን ብቐሊሉ ክዕቀን ከም ዝኽእል ኰነ።

ዳእላ ተመሃሮ

why?

Birth, Death comes once in life,

Love comes once in life,

Marriage comes once in life,

But

Why does this bloody "EXAM" come again and again.

***

ሜሪ ማና

ግድል

ንብልሒ ተመሃሮ ዝሕግዝ ኣዘናጋዒ ግድላት

በላሕቲ እንዲኹም...

እነሆ በሉ ፈተና!

1- ሓሙሸተ ሓሓሙሸተ ኣለዋኹም፤ (5,5,5,5,5)፣ ነፍሲ-ወከፈን ሓንሳእ ጥራይ ክትጥቀሙለን ትኽእሉ፣ ደስ ዝበለኩም ተግባራት ቍጽሪ ብምጥቃም ዕስራን ሸውዓተን (27) ከም ዝመጽእ ግበሩ?

2. ኣብ ውሽጢ 15 ካልኢት ክትምልሱዋ ፈትኑ፣

ኣርያም + ቤቲ= 9

ኣርያም - ቤቲ= 6

ቤቲ * ኣርያም= ?

(መልሲ ቅድሚ ምርኣይኩም ፈትኑ!)

1 - ((5+5)/5)+(5x5)	2- ኣርያም= 6፣ ቤቲ= 3
(10/5)+(25)	6 + 3= 9
2+25	6 - 3= 6
27	3 x 6= 18

ልሙዳት ስሕተታት ኣብ እንግሊዝኛ

COMMON MISTAKES IN ENGLISH

MISUSED FORMS

THE USE OF A WRONG TENSE

VERBS OFTEN CONFUSED

Let for Make (= to force).

Don't say: He let him write it fifty times.

Say: He made him write it fifty times.

"Let" cannot be used in the sense of "make", meaning "to force."

Source: COMMON MISTAKES IN ENGLISH

ጥቕሲ እዚ ሰሙን

"ኣብቲ ክገብሮ ዘሎኒ'የ ዘድህብ። ክገብሮ ዘሎኒ እፈልጥ እየ፣ ቻምፒዮን ምዃን። እሰርሓሉ ኸኣ ኣለኹ።"

- Usain Bolt

ንትምህርቲ፡ ምህዞ፡ ርኽበትን ሓፈሻዊ ህይወትን ዝገልጽ ጥቕሲ

ፍረ ጻዕሪ

ሕርሻን መግብን

ሚኒስትሪ ሕርሻ

እጸገነት ዑቕባይ

ንብድሆ ናብ ዕድል ዝቐየረት ኣብነታዊት ሓረስታይ

ብርሃነ ዓንደመስቀል

ሚኒስትሪ ሕርሻ ‘ንኡስ ውሁድ ስድራቤታዊ መደብ ሕርሻ’ ተባሂሉ ዝጽዋዕ፡ ንምርግጋጽ ውሑስ መኣዛዊ መግብን ምውጋድ ድኽነትን ዝዓለመ መደብ ካብ 2013 ኣትሒዙ ይሰርሓሉ ኣሎ። ብመሰረት’ዚ መደብ፡ ሓንቲ ስድራ ብውሑዱ ኣብ ጥቓ ዓይኒ ማይ ናይ ሕርሻ ቦታ ዘለዋ ኹይና፡ ሓንቲ ዝተዳቐለት ከብቲ ኣብ ውሸጢ ቀጽሪ ብቐንዱ ቀጠልያ መግቢ እትቕለብ ናይ ጸባ ላም (ኣብቲ ምርባሕ ናይ ጸባ ከብቲ ምቹእ ዘይኮነሉ ቦታታት ድማ 12 ጤለ-በጊዕ)፡ 25 ደርሁ፡ 2 ቀፎ ንህቢ፡ ናይ ኣሕምልቲ ቃጽያ፡ 50 ፈልሲ ኣግራብ (10 ተኽሊ ፍረታት፡ 30 ምንጨ ዕምባባታት ንህቢ፡ 5 ንመግቢ እንስሳ ዘገልግሉከም ሞሪንጋ፡ ሉሲንያ፡ ዓደስያ ወዘተ.፡ 5 ድማ ንዕንጸይቲ ጸዓት ዘገልግሉ ይህልዋ።

ኣብዚ መደብ ትጽቢት ዝግበረሉ ቀንዲ ብድሆ ሓረስቶት፡ ንእሽቶ ግን ከኣ ጽዑቕን ውሁድን ስርዓተ ሕርሻ ንምክያድ ከም ዝኣምኑሉ ምግባር’ዩ። ካልእ ብድሆ ድማ ነታ ላም ዝኸውን ቀጠልያ መግቢ ምቕራብ እዩ።

እዚ ውሁድ መደብ፡ ብግቡእ እንተ ተግቢሩ፡ መነባብሮ ናይታ ነዚ መደብ ዝተግበረት ስድራ ብምምሕያሽ፡ ጠለባታ ኣማሊኣ ትርፊ ምህርታ ድማ ብምሻጥ ኣታዊታታ ናይ ምኽዕባት ዓቕሚ ኣለዋ። እቲ ቐንዲ ጉዳይ ሓረስቶት፡ ኣብ ክንዲ ውሑድ ጸባ ዝህባ ካብ 3-5 ዝኣኽላ ናይ ጸባ ከብቲ ምሓዝ፡ ሓንቲ ብውሑዱ 10-15 ሊትሮ ጸባ ኣብ መዓልቲ እትህብ ዝተመሓየሸ ዘርኢ ዘለዋ ላም ንኽሕዙ ምትብባዕ እዩ። ብኸምዚ ድማ 20 ሚእታዊት ናይቲ ጸባ እታ ስድራ ቤት ክትጥቀመሉ እንከላ እቲ ዝተረፈ ድማ ይሽየጥ። እቲ ካብታ ላም፡ ኣጣልን ደርሁን ዝርከብ ድዂዒ ድማ መዛብተሚ ግራት ይጥቀምሉ። ነዚ ፕሮግራም ንምትግባር ኣብ ፈለማ ቀዳማይ ዓመት ዘድሊ መበገሲ’ኳ እንተኾነ፡ እቲ ወጻኢታት ግና ኣብቲ ዝቕጽል ዓመት ቀልጢፉ ክምለስ ስለ ዝጅምር ኣተባባዒ እዩ።

እዚ ውሁድ መደብ እምበኣር፡ መነባብሮ ስድራቤታት ኣመሓዩሹን ጠለባቶም ኣማሊኡን ትርፊ ምህርቶም ብምሻጥ ተወሳኺ ኣታዊ ንክረኽቡ ዝሕግዝ እዩ። ሓንቲ ካብ ተጠቐምቲ ናይዚ መደብ፡ ኣብ ንኡስ ዞባ መንደፈራ ኵዶ-ፈላሲ ኣብ ዝበሃል ዓዲ እትቕመጥ ኣብነታዊት ሓረስታይ ጓለንስተይቲ ወ/ሮ እጸገነት ዑቕባይ እያ። ወ/ሮ እጸገነት፡ በዓልቲ ሓዳርን ኣደ ቈልዑን እያ። እንተኾነ በዓል ቤታ ጥዕና እናሰኣነ ኣብ ዝኸደሉ እዋን፡ ምንጨ እቶት እታ ስድራ ክጉድል ክኢሉ። ንዕኡ ንምምላእ ድማ፡ “ካብ ኮፍ ኢለ ዘውዕል እስከ ብምፍራይ ደርሁ ስራሕ ክጅምር” ኢላ ኣብ ከረን ናብ ዝርከብ ትካል መፍረ ደርሁ ብምኻድ 300 ጨቓዊት ገዚኣ ከተፍሪ ጀሚራ። ካብዚኣን ድማ እተን 70 ሚእታዊት ዓኹኽን፡ ብእኡ ኸኣ እግሪ ክትተክል ጀሚራ።

ወ/ሮ እጸገነት ዑቕባይ

ቀጺላ፡ ‘ብሚኒስትሪ ሕርሻ ካብ ወጻኢ ሃገር ዝኣትዋ ናይ ሓደ መዓልቲ ጨቓዊት ኣለዋ’ ምስ ሰምዐት፡ ኣብ ጥቓኣ ናብ ዝርከብ ቤት ጽሕፈት ሕርሻ ንኡስ ዞባ መንደፈራ ብምኻድ ጨቓዊት ንኽትዕድግ ተመዝጊባ። እተን ጨቓዊት ምስ ኣተዋ ድማ ብዝተሰለዓላ ብጽሒት ኣስታት 300 ጨቓዊት ተዓዲላ። ኣብዚ እዋን ድማ ድሮ ዓኹኽን ኣብ ጽቡቕ ደረጃ ይርከባ ኣለዋ። ኣብ ቀረባ እዋን እንቋቑሖ ክወልዳ ስለ ዝጅምራ ድማ ንስድራኣ ኽኢላ ኣብ ከባቢኣ ንዝርከብ ዕዳጋ ከተውርድ ትጽቢት ትገብር።

ወ/ሮ እጸገነት፡ ንዕዮ ሕርሻ ናተይ ኢላ ብምሓዝን ናይ ርሑቕ መደባት ስርሓ ብምሕንጻጽን፡ እዚ ጀሚራቶ ዘላ ምፍራይ ደርሁ ተወሳኺ ህንጻ ኣባይቲ ብምስራሕ ብኣማኢት ዝቝጸራ ደርሁ ከተፍርይ መደብ ሓንጺጻ ትሰርሕ ምህላዋ ትገልጽ።

ንሳ፡ ኪንዮ ምፍራይ ደርሁ ኣብዚ እዋን ሓንቲ ናይ ጸባ ከብቲ ብምግዛእ ኣብ መዓልቲ ከባቢ 12 ሊትሮ ጸባ ብምሕላብ፡ ንደቃ ቐሊባ ናብ ዕዳጋ ከም እተውርድ’ያ ትሕብር። ድሮ ድማ እታ ዝገዝኣታ ላማ ኣደ ምራኽ ኰይናትላ ትርከብ።

ወ/ሮ እጸገነት፡ “ጥሪት ይኹን ተኽሊ ዝሃብካዮ እዩ ዝህበካ። ስለዚ ንኹሉ ጠባያት ብምፍላጥ፡ ከከም ዘድልዮ እንተ ቐሪብካሉ ዘይትዕወተሉ ምኽንያት የለን” ትብል። ቀጺላ፡ “እዚ ብሓንቲ ላም ዝጀመርክዎ መደብ፡ እኹል ተመኲሮ ብምቕሳም ንዝቕጽል ዓቢ መደብ’የ ዘማዕዱ ዘለኹ” ትብል። ነታ ዘጥረየታ ላም፡ ልሙዕ ሳዕሪ ንምቕራብ ብመሰረት ኣብ ቤት ትምህርቲ ሓረስቶት ሚኒስትሪ ሕርሻ ዝረኸበቶ ፍልጠት፡ ኣበቛቚላ ሓመድ ኣልቦ ሕርሻ (ሃይድሮፖኒክ) ብምልማዕ፡ ምስ ካልእ ተወሳኺ መግቢ ወሲኻ፡ ክሳዕ ዕስራ ሊትሮ ጸባ ኣብ መዓልቲ ትረኽበሉ እዋናት ምህላዉ ትገልጽ።

ኣብዚ ጥራይ ተሓጺራ’ውን ኣይተረፈትን። ንሳ ፍቕሪ ናይ ኣትክልቲ’ውን ኣለዋ። ዝረኣየታ ተኽሊ ንምብቋል ድሕር ኣይትብልን። ስለ ዝኾነ ድማ ኣብ ቀጽሪ ገዛኣ ከም ፓፓዮ፡ ቱፋሕ፡ ኩኽ፡ ጌሶ፡ ለሚን ኮታ ዝረኸበቶ ፈልሲ ፍረታት ብምትካል ድሮ ኣኺሉላ ተጠቃሚት ክትከውን በቒዓ ኣላ።

ስራሕ ክቡር’ዩ። ኩሉ በብዓቕሙ እንተ ሰሪሑን ደኺሙን ፍረ-ጻዕሩ ከም ዘይስእን ብምእማን፡ እንሆ ሎሚ ኪንዮ እቲ እተካይዶ ንጥፈታት ሕርሻ ኣብ ምፍራይ ደርሁ፡ ከብትን ኣትክልትን ብምውፋር ቀለብ ስድራኣ ክኢላ ብዓቕማ ናብ ዕዳጋ ተውርድ ኣላ። ዝያዳ ዓወት ድማ ንምነየላ።

***

ሕቶ ፍረጻዕሪ?

ስለምንታይ’ዩ እንቋቑሖ ውሽጡ (ኣስኳሉ) ገሊኡ ብጫ ገሊኡ ድማ ጻዕዳ ዝኸውን?

ሕቶ፦ ናይ ሃገርና ደርሁ ዝወልዳኦን ናይ ወጻኢ ዝወልዳኦን እንቋቑሖ ኣብ ትሕዝቶ ፍልልይ ኣሎዎዶ? ስለምንታይ እዩኸ ሕብሪ ውሽጣዊ ክፋሉ ዝፈላለ?

መልሲ፦ ዋላ’ኳ እተን ብልምዲ ናይ ሓበሻ ወይ ናይ ሃገርና እንብለን ደርሁ ዝወልዳኦ እንቋቑሖ፡ ካብተን ናይ ወጻኢ (ጸዓዱን ብናዎትን ደርሁ) ዝወልዳኦ እንቋቑሖ ብትሕዝቶኡ ብዙሕ ፍልልይ ኣሎዎ እንተዘይተባህለ፡ እቲ ናይ ‘ሃገርና’ ግና ኣብ ዕዳጋ ዝያዳ ተጠላቢ እዩ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ድማ ሓደ በቲ ዘሎዎ መቐረት ክኸውን ከሎ፡ እቲ ኻልኣይ ምኽንያት ድማ ደባን ኣራንሾኒ ዝዓይነቱ ኣስኳል (ብጫ ክፋል እንቋቑሖ) ስለ ዘሎዎ ብሕብረተሰብና ዝያዳ ተመራጺ እዩ።

ብሓፈሻ ግና መቐረት እንቋቑሖን ስጋን ናይ ደርሁ ብዝምገባኦ ቀለብ እዩ ዝውሰን። መግቢ ንምምእራር ኣብ ፈቖዶ ቦታ እናዞራ፡ እናጻሕተራ፡ ሓሳኹ፡ ቈጽለ መጽሊ፡ ድኹዕን ካልእን ዝበልዓ ደርሁ፡ እንቋቑሖኣንን ስጋኣንን ዝተፈልየ እዩ ዝኸውን። ስለዚ እቲ ዝፈሪ እንቋቑሖ ደባን ሕብሪ ኣስኳል ዝውንን ክኸውን ምስ እንደሊ፡ ነተን ወላዳት ደርሁ ሳዕሪ-ማዕርን ቈጽለ መጽልን ክንምግበን ይግባእ።

ወ/ሮ ሳባ ገብረስላሴ
ላዕለወይቲ ክኢላ ምርባሕ ደርሁ
ሚኒስትሪ ሕርሻ

መኣዛ ፍረ-ጻዕሪ

ሓቅታት ብዛዕባ ዓተር

ዓተር፡ ሓደ ኻብቶም ቀዳሞት ኣብ ጥቕሚ ደቂ-ሰብ ዝወዓሉ ኣእካል ኮይኑ፡ ቅድሚ 7500 ዓ.ም ከም እተኣታተወ ይሕበር። ኣብ ኣፍሪቃ፡ ማእከላይ ምብራቕን ህንድን ንመዋእላት ዝፈረየ ዓተር፡ ነቒጹ ወይ ድማ ብጥልሉ ብቐጠልያ ሕብሩ ክትምገቦ ይከኣል። ተኽሊ ዓተር፡ ብገዛእ ርእሱ ዝባዛሕ ሓደ ካብ ዓሌታት ጥረታት እዩ። ፍረኡ ሓመዳዊ ወይ ቀይሕ ሕብሪ ይውንን። ዓተር ደሴ፡ ኣብ ሃገርና ካብ ዝርከቡ ሓደ ዓሌት ኮይኑ ኣብ 1800 ክሳዕ 2200 ሜትሮ ልዕሊ ጽፍሒ ባሕሪ ብፍላይ ድማ ኣብ ከበሳ ጽቡቕ ይፈሪ።

ዓተር ዝጠልቦ ዓቐን ዝናብ፡ ካብ ዓሌት ናብ ዓሌት ይፈላለ። ወላ’ኳ ኣብ ግዜ ዕቤት ንኣስሓይታ ዝጻወር እንተኾነ፡ ክዕንብብ ምስ ጀመረ ግና፡ ዕምባባ ክወድቕ ስለ ዝኽእል፡ ኣስሓይታ ኣይጻወርን። ተኽሊ ዓተር ንበይኑ ወይ ምስ ካልኦት ዘራእቲ ኣብ ሞንጎ ብምዝራእ’ውን ክፈሪ ይኽእል እዩ።

ዓተር፡ ሃብታም ትሕዝቶ ፕሮቲን (16-20%) ዘውንን ኮይኑ፡ ንኣካላትና ብዝሃንጽ መኣዛዊ ትሕዝቶ ድማ ሃብታም እዩ። ብተወሳኺ፡ ብጸዓትን ስብሕን፡ ሓይሊ ዝህቡ መኣዛታት፡ ቪታሚናት (A)ኤን ፎሌትን ከምኡ’ውን ሶድዩምን ዚንክን ዝበሃሉ ማዕድናት ኣሎዎ። ዓተር፡ ኣብ ሃገርና ብመልክዕ ቀሎ፡ ጥጥቖ፡ ሽዊት፡ ሽሮን ካልኦት እተፈላለዩ ዓይነት መግቢን ከም ዝዳሎ ይፍለጥ።

ጽንዓት ብርሃነ
ኣሃዱ ቴክኖሎጂ መግቢ (ሃ/ት/ሕርሻዊ ምርምር - ሚ/ሕርሻ)

ውሑስን መኣዛውን መግቢ ንኹሉ፣ ኣብ ኩሉ!

ምስ ሚኒስትሪ ሕርሻ ብምትሕብባር ዝዳሎ ዓምዲ - ንሕቶን ርእይቶን በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወከሱ ጨ/ህዝባዊ ርክባት፦ ቁ.ስልኪ 182225/ 07182662 - ቁ.ሳ.ፖ 1048

ሸባብ

ሃማመተኤ

ሕቶ ሸባብ

ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ. ምኽሪ ብተሌፎን ካብ ዝጅምር፡ ብዙሓት መንእሰያት ተጠቒሞቲ ናይ'ዚ ኣገልግሎት ኮይኖም ኣለዉ። ንኡስ ዓምዲ "ሕቶ ሸባብ" እምበኣር ንገለ ካብ'ቲ ብቑጽሪ ስልኪ 124256 ወይ ብቑ.ሳ.ጶስጣ 1042 ናብ "ሆት ላይን" ዝቐርብ ሕቶታት እያ እትምልስ።

ብቤት ፍርዲ ዝተዋህበ ውሳነ፡ ዳግማይ ክፈርስ ይኽእልዶ?

ኣማኻሪ፤ ሄለው፡ ናብ ሃማመተኤ ኣገልግሎት ምኽሪ ብተለፎን ደዊልኩም ኣለኹም።

ደዋሊ፤ ሄለው፡ ከመይ ኣምሲኻ?

ኣማኻሪ፤ ጽቡቕ። መን ክብል? ካበይከ ትድውል ኣለኻ?

ደዋሊ፤ ዮሴፍ እብሃል፣ ካብ ሃይኮታ'የ ዝድውል ዘለኹ።

ኣማኻሪ፤ ሕራይ ዮሴፍ፡ እንታይ ክሕግዘካ?

ደዋሊ፤ ኣነ ምስ ሰለስተ ኣሕዋተይ ካብ ሓደ ኣቦ እንውለድ ኢና። ኣቦና ከኣ ብዝሓደሮ ሕማም ብሞት ካብዛ ዓለም ተፈልዩ። ኵልና ኣሕዋት፡ ባህልና ከም ዝጠልቦ፡ ብሓባር ስርዓት ሓዘን ድሕሪ ምክያድ፡ ዓሰርን ኣርብዓን ተስካርን መንፈቕን ከምኡ'ውን ዓመት ኣቦና ተሰማሚዕና ፈጺምና። በዚ ከኣ ተመሳጊንና፡ ነናብ ዋኒንና ተፈላሊና። እንተኾነ፡ ንእሽቶ ሓውና ዘይንቡር ገይሩ ንሕውነትና ዝፈታተን ፍጻሜ ኣምጺኡ ይርከብ።

ኣማኻሪ፤ ንሕውነትኩም ዝፈታተን ደኣ እንታይ ተግባር ድዩ ፈጺሙ?

ደዋሊ፤ እዚ ተፈጺሙ ዝብሃል ዘሎ ተግባር ሓቂ እንተ ኮይኑ፡ ብደም ዘተሓላትት'ዩ።

ኣማኻሪ፤ ህድእ በል፡ ዮሴፍ። ሕጊ ዝተበደልካ ተበደል፡ ብሕጋዊ መገዲ በደልካ መፍትሒ ዝርከበሉ ኣገባብ'ምበር፡ ብኢድ ወነንካ ስጉምቲ ክትወስድ ኣየፍቅደልካን'ዩ። ስለዚ፡ ካብ ሕማቕ ርሕቕ ኢልካ፡ ሓውኻ ፈጺሙዎ ዝብሃል ዘሎ በደል ኣነጺርካ ዶ ክትነግረኒ?

ደዋሊ፤ ሓደ ኣብ ኣስመራ ዝቐመጥ ቤተሰብና፡ ቅድሚ ገለ መዓልታት ይድውለለይ። "እዚ ሓውኹም ዝገብሮ ዘሎ ደኣ ትከታተሎ ኣለኻ ዲኻ?" ይብለኒ። ኣነ ከኣ፡ "ኣየናይ ሓወይ?" እብሎ። ንሱ ግና፡ "ንእሽቶ ሓውኹም'ምበር፡" ኢሉ ከምዛ እናፈለጥኩ ከም ዘይፈለጥኩ ዝኸውን ዘለኹ ኮይኑ ግዲ ተሰሚዑዎ ብሕርቃን፡ "ኣነ'ኮ ከይትብኣሱ ኢለ እየ'ምበር፡ ካባኹም ዝያዳ ስለ ዝብጽሓኒ ኣይኮንኩን፡" ኢሉኒ። ኣነ ዝኾነ ብዛዕባ ሓወይ ዝገብሮ ዝነበረ ዝፈልጦ ስለ ዘይነበረ፡ "በጃኻ፡ ኣነ ዝሰማዕኩዎ ስለ ዘየለ ንገረኒ፡" ኢለ ኣትሪረ ሓቲተዮ። ኣምሳያኡ ግና፡ ሓውና፡ ናይ ኣቦና እንኮ ወራሲ ኮይኑ ከም ዘሎ ብምሕባር፡ ተለፎኑ ዓጽዩ። ንዓይ ብዙሕ ክርድኣኒ ስለ ዘይከኣለ ከኣ ናባኹም ደዊለ።

ኣማኻሪ፤ ሓውኹም ናይ ኣቦኹም እንኮ ወራሲ ምዃኑ ብጋዜጣ ድዩ ኣኣዊጁ ዝብሃል ዘሎ?

ደዋሊ፤ እወ! ንዓና ከም ዘይተወለድና ደፊኑ፡ በይኑ ናይ ኣቦና ወራሲ ምዃኑ ኣኣዊጁ'ዩ ዝብሃል ዘሎ።

ኣማኻሪ፤ ኣበይን መዓስን'ዩ ኣእዊጁ?

ደዋሊ፤ ኣብ ኣስመራ'ዩ ዝብሃል ዘሎ።

ኣማኻሪ፤ ኣብ ጋዜጣ ጥራይ ድዩ ተኣዊጁ?

ደዋሊ፤ እቲ ቤተሰብና ከም ዝሓበረኒ'ኳ፡ ኣመስኪሩ ውሳኔ ረኺቡ'ዩ ዝብለኒ ዘሎ።

ኣማኻሪ፤ ድሕሪ ውሳኔ ዝፈጸሞ ነገርከ እንታይ ሰሚዕካ?

ደዋሊ፤ እዚ ቤተሰብና ምስ ሓበረኒ፡ ምስቲ ንእሽቶ ሓውና ጽቡቕ ቀርበት ዘሎዎ ሰብ ደዊለ ከም ዘረጋገጽኩዎ ደኣ፡ ሓውና ብዙሕ ጉዕዞ'ዩ ከይዱ ዘሎ። ንሕና ኣመሞ ኣቦና ክንከትት ከለና፡ ንሱ ከኣ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ሞት ኣቦና፡ ኣብ ጋዜጣ ኣኣዊጁ፡ ኣመስኪሩ፡ ወራሲ ምዃኑ ምስ ኣረጋገጸ፡ እታ እንኮ ሃብቲ ኣቦና ዝኾነት፡ ቀርስን ሓወልትን ኣቦና ክትከውን ዝበሃግናያ ኣብ ከተማ ኣስመራ እትርከብ ገዛ ሸይጡዋ። እዝስ ኣየሕርቕን ዶ?

ኣማኻሪ፤ የሕርቕባ፡ ዮሴፍ። ግና ንነገራት ብሕርቃን ዘይኮነ፡ ብዓቕሊ እንተ ሓዝካዮ'ዩ ዝያዳ ውጽኢታዊ ዝኸውን'ሞ፡ ህድእ ኢልካ እንታይ ክትፈልጥ ከም ዝደለኻ ንገረኒ?

ደዋሊ፤ ኣነ ደኣ፡ እንታይ ክንገብር ከም እንኽእል ገለ ምኽሪ ክትህበኒ ምደለኹ።

ኣማኻሪ፤ እዚ ዝነገርካኒ ጉዳይ፡ ቀሊል ኣይኮነን። ብዓይኒ ገበንን ሲቪልን ተራእዩ ከሕትት ዝኽእል'ዩ። በቲ ገበናዊ ባህሪ ምስ እንምልከቶ፡ ሓውኹም ንዓኹምን ቤት ፍርድን ኣታሊሉ፡ ዘይግብኦ ረብሓ ክረክብ ብምሕሳብ'ዩ፡ ነዚ ዘይሕጋዊ ተግባር ፈጺሙዎ። እዚ ከኣ ብገበናዊ ሕጊ ዘቕጽዕ ገበናዊ ተግባር'ዩ። ንስኹም ከኣ ብመገዲ ፖሊስ ኣቢልኩም ንሓውኹም ክትከሱዎ ትኽእሉ ኢኹም። ፖሊስ ከኣ ነቲ ጉዳይ ብምጽራይ ናብ ኣኽባር ሕጊ ይመርሖ። ኣኽባር ሕጊ ከኣ ገበን ከም ዝተፈጸመ ዘረጋግጽ እኹል መርትዖ ምህላዉ ድሕሪ ምርግጋጽ፡ ክሲ መስሪቱ፡ ናብ ቤት ፍርዲ ይመርሖ። ቤት ፍርዲ ከኣ ግቡእ ገበናዊ መስርሕ ድሕሪ ምክያድ ኣብ ፍርዲ ይብጻሕ። እቲ ሲቪላዊ ጉዳይ ብዝምልከት ከኣ፡ ንስኻን ኣሕዋትካን፡ ነዚ ሓውኹም እንኮ ወራሲ ኣቦኹም ምዃኑ ዘረጋገጸሉ ውሳነ ተቓዊምኩም ከተፍርሱዎ ናብ ቤት ፍርዲ ምልክታኹም ከተቕርቡ ትኽእሉ ኢኹም። እዚ ውሳነ ምስ ኣፍረስኩም ከኣ ነቲ ውዕል መሸጣ ክፈርሰልኩም ክትሓቱ ትኽእሉ ኢኹም።

ደዋሊ፤ እቲ ወራሲ ምዃኑ ዝገልጽ ጉዳይ'ኮ ተወሲኑ'ዩ እየ ዝብለካ ዘለኹ። ውሳነ ድኣ ብኸመይ ከነፍርስ ንኽእል?

ኣማኻሪ፤ ሕጊ ንዝተፈላለየ ባህሪ ደቂ ሰባት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ንኹሉ እንተታት ተዳልዩሉ'ዩ። ሓደ ጉዳይ ውሳነ ምስ ረኸበ፡ እቶም ነቲ ውሳነ ከይሰምዑ ዝጸንሑ፡ ከምዚ ናትኩም ከኣ ድሒሮም ዝሰምዑ ሰብ ረብሓ፡ ረብሓኦም ከም ዝተተንከፈ ብምርግጋጽ፡ ናብቲ ውሳነ ዝሃበ ቤት ፍርዲ ተቓውሞ ብጽሑፍ የቕርቡ። ቤት ፍርዲ ከኣ ነታ ውሳነ ዝሓዘት መዝገብ ኣንቀሳቒሱ፡ ሓውኹም መልሲ ንኽህበሉ፡ ተቓውሞኹምን መጸዋዕታን ይልእከሉ። ሓውኹም መልሲ ምስ ሃበሉ ከኣ ቤት ፍርዲ እዚ ዝነገርካኒ ጉዳይ ሓቂ ምዃኑ እንተ ኣረጋጊጹ፡ ነቲ ውሳነ ሰሪዙ ናይ ኣቦኹም ወረስቲ ኩልኹም ኣሕዋት ምዃንኩም ዝገልጽ ሓድሽ ውሳነ ይህብ። በዚ ከኣ እቲ ኣቐዲሙ ዝተዋህበ ግጉይ ውሳነ መኣረምታ ይግበረሉ ማለት'ዩ።

ደዋሊ፤ ጽቡቕ! እቲ ተሸይጡ ዝብሃል ዘሎ ገዛኸ?

ኣማኻሪ፤ ኩሉኹም ወረስቲ ኣቦኹም ምዃንኩም ምስ ኣረጋገጽኩም፡ እቲ ሓውኹም ሸይጡዎ ዝብሃል ዘሎ ገዛ ክምለሰሉ ዝኽእል ኣገባብ ኣሎ። ብመጀመርያ፡ እዚ ገዛ ክምለሰልኩም ከም እትደልዩ፡ ካብቲ ኣቐዲምካ ዝሓበርካኒ ክርዳእ ክኢለ ኣለኹ። ሓቀይ እንድየ?

ደዋሊ፤ ብልክዕ! እታ ገዛ ኣቦና ሓወልቲ ክትኮነና ኢና ንደሊ።

ኣማኻሪ፤ ጽቡቕ፡ ካብዚ ተበጊስና፡ ሓውኹም ነቲ ገዛ ኣቦኹም ሕጂ ከኣ ገዛኹም ክኸውን ዝግብኦ ገዛ፡ ናብ ሳልሳይ ኣካል ብዘይ ናትኩም ኣፍልጦ'ዩ ሸይጡዎ ዘሎ። እዚ ከኣ ሕጋዊ ተግባር ኣይኮነን። ሓደ ዘይሕጋዊ ውዕል ከኣ፡ ፈራሲ'ዩ። ክፈርስ እንተ ኮይኑ ግና፡ ንስኹም ሓውኹም ዝገበሮ ውዕል መሸጣ ይፍረሰልና ኢልኩም ከተፍርስዎ ናብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ክሲ ብምቕራብ'ዩ። ሓውኹምን ገዛ ዝዓደገን ሰብ ከኣ ተኸሰስቲ ኮይኖም ኣብ ቤት ፍርዲ ብምቕራብ ይከራኸሩ። ኣብ መወዳእታ ከኣ ቤት ፍርዲ ውዕል ይፍረስ ኣይፍረስ ብማለት ውሳነ ይህበሉ።

ደዋሊ፤ ብሓቂ ጽቡቕ ብስራት ኢኻ ተሰምዓኒ ዘለኻ። ኣበይን መዓስን'የ እዚ ክልተ ክስታት ክጅምሮ ዝኽእል?

ኣማኻሪ፤ ሓውኻ ኣበይ ድዩ ኣኣዊጁ?

ደዋሊ፤ ከምቲ ረኺበዮ ዘለኹ ሓበሬታ'ኳ ኩሉ ኣብ ኣስመራ'ዩ።

ኣማኻሪ፤ እዚ ኣቐዲመ ዝገለጽኩልካ ኩሉ ኣብ ኣስመራ ኢኻ ትፍጽሞ። መዓስ ንዝበልካዮ ግና እቲ ሓውኹም ኣብ ቤት ፍርዲ ኣወሲኑዎ እትብሎ ዘለኻ ውሳነ ቅድሚ ምፍጻሙ ጥራይ ኢኻ ክትቃወሞ ትኽእል። እንተ ተፈጺሙ ግና ናይ ምቅዋም መሰል የብልካን። ካብዚ ሓሊፉ ግና ብግዜ ዝተደረተ ኣይኮነን። ናብ ኣማኸርትን ጸሓፍትን ጉዳይ ብምኻድ ኢኻ ከኣ ተካይዶ።

ደዋሊ፤ እሞ የቐንየለይ። ኣዝየ'የ ዘመስግነካ።

ኣማኻሪ፤ ገንዘብካ ዮሴፍ። ኣብ ጉዳይኩም ከኣ ዓወትን ኣሳልጦን እምነየልካ!

ደዋሊ፤ ኣሜን።

ልቦና

ኣነቓቓሒ ዛንታ

ሱራፌል ተ.

እቶም ሸውዓተ ድንቅታት ዓለም

ሓንቲ መምህር ንተመሃሮኣ፡ "ኣብዚ እዋን ዘለዉ ሸውዓተ ድንቅታት ናይዛ ዓለም ጽሒፍኩም ኣምጽኡ፡" ብምባል ኣዘዘቶም። ናይ ዘበዝሖ ተመሃሮ ጽሑፍ ድማ፡ ናይ ግብጺ ሃረም (ፒራሚድ)፡ ናይ ህንዲ ታጅ ማሃል፡ ናይ ኣሜሪካ ግሩም ዓሚቕ ጉርዒ (Grand canyon)፡ ናይ ፓናማ መትረብ፡ ናይ ኣሜሪካ ሃገራዊ ህንጻ ኢምብራጦርያ፡ ናይ ባቲካን ቤተ ክርስትያን ቅዱስ ጴጥሮስን ናይ ቻይና እቲ ዓቢ መንደቕን ዝሓዘ ዝርዝር ነበረ።

ናይቶም ኩሎም ተመሃሮ ዕዮ-ገዛ ክትቅበል ዝጸንሐት መምህር፡ ሓንቲ ተመሃሪት ግን ገና ዝርዝራ ኣየረከበትን ነበረት። ዕዮኣ ንኸተቕርብ ዝጸገማ እንተ ነይሩ ሓተተት መምህር።

"እወ ንእሽተይ ጸገም ኣሎኒ። ካብ ምብዝሖም ዝተላዕለስ ኣየናይ ክመርጽ ጨኒቑኒ መምህር፡" ክትብል መለሰት ተመሃሪት።

"ድሓን እቲ ዘሎኪ ንገርና'ሞ፡ ዝተረፈ ከኣ ተሓጋጊዝና ንምልኦ፡" በለታ መምህር።

እታ ተመሃሪት ከኣ፡ "እቶም ሸውዓተ ናይ ዓለም ድንቅታት እምበኣር፤ ክትርኢ ምኽኣል፡ ክትሰምዕ ምኽኣል፡ ክትድህስስ ምኽኣል፡ ከተስተማቕር ምኽኣል፡ ክስምዓካ ምኽኣል፡ ክትስሕቕ ምኽኣልን ከተፍቅር ምኽእልን እዮም፡" ክትብል ሸውዓተ ድንቅታት ዓለም ዝበለቶም ዘርዘረት። እታ ክፍሊ ብዘይ ዘረባ ጸጥ ኢላ ነበረት።

ከም ቅቡል ወሲድናዮም ዝጸናሕና ደቀቕቲ ዝመስሉና ወይ ድንቅነቶም ዘይነስተውዕሎም ልሙዳት ዝመስሉና ብሰብ ክስርሑን ክግዝኡን ዘይክእሉ ነገራት፡ ምሳናን ኣብ ከባቢናን ብብዝሒ ኣለዉ። ንዓኹምከ፡ እቶም ሸውዓተ ድንቅታትኩም እንታይ ይመስሉ ይኾኑ?

Inspiratinalstories.com

ምልክታ
ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

Vacancy Announcement

Zara Mining Share Company

Position:	Mining Maintenance Engineer
Number required	**01**
Location:	Based at Koka Gold Mine
Reporting to:	Maintenance Superintendent/ Mine Manager
Primary Responsibility & Scope of Work	- This role is crucial for ensuring the smooth operation and reliability of mining equipment, contributing to the overall success of the mining maintenance department. The maintenance Engineer must contribute to effectively managing maintenance operations, ensuring equipment reliability and operational efficiency in mining environments.
<u>Responsibilities</u> **Qualifications:**	1. Leadership and Management: o Oversee and manage all engineering maintenance activities on site. o Lead a team of engineers and maintenance personnel, ensuring efficient and effective o operations. o Develop and implement maintenance strategies to optimize equipment reliability and o performance. 2. Maintenance Planning and Execution: o Plan, schedule, and execute preventive and corrective maintenance tasks. o Coordinate maintenance activities for both underground and open pit operations. o Ensure compliance with safety regulations and standards. 3. Project Management: o Manage capital projects related to maintenance and engineering improvement o Coordinate with contractors and vendors for equipment and service procurement. o Monitor project progress and ensure timely completion within budget. 4. Reporting and Documentation: o Maintain accurate records of maintenance activities and equipment performance. o Ensure documentation is up-to-date and accessible o Ensure documentation is up-to-date and accessible. o Bachelor's degree in engineering (Mechanical, Electrical, or related). o An advanced degree (Master's or MBA) is a plus
Certifications:	o Professional certifications such as CMRP (Certified Maintenance & Reliability Professional), or equivalent. o GCC (Government Certificate of Competency) for Mines and Works
Experience	o Minimum of 10 years of experience in maintenance engineering, focusing on mining operations. o Proven experience in both underground and open pit mining environments. o Demonstrated leadership experience in managing large projects and teams.
Skills	o Strong leadership and team management skills. o Excellent problem-solving and analytical abilities. o Proficiency in maintenance management software and tools. o Knowledge of safety regulations and best practices in mining.
Personal Attributes	o Strong communication and interpersonal skills. o Ability to work under pressure and manage multiple priorities. o Commitment to continuous improvement and innovation.

Continued on page 7

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Continued from page 6

Zara Mining
Share Company

Essential Skills:

1. **Technical Expertise:**
   - Mechanical and Electrical Engineering: Deep understanding of mechanical and electrical systems used in mining equipment.
   - Mining Operations: Knowledge of underground and open pit mining processes and equipment.
2. **Leadership and Management:**
   - Team Leadership: Ability to lead, motivate, and manage a diverse team of engineers and maintenance personnel.
   - Project Management: Skills in planning, executing, and overseeing maintenance projects, ensuring they are completed on time and within budget.
3. **Problem-Solving:**
   - Analytical Thinking: Strong analytical skills to diagnose and resolve complex equipment issues.
   - Decision-Making: Ability to make informed decisions quickly, especially in high-pressure situations.
4. **Communication:**
   - Interpersonal Skills: Excellent communication skills to interact effectively with team members, contractors, and stakeholders.
   - Reporting: Ability to prepare clear and concise reports on maintenance activities and project status.
5. **Safety and Compliance:**
   - Safety Management: Knowledge of safety regulations and best practices to ensure a safe working environment.
   - Regulatory Compliance: Understanding of environmental and industry regulations to ensure compliance.
6. **Resource Management:**
   - Budgeting: Skills in managing budgets and resources efficiently.
   - Scheduling: Ability to plan and schedule maintenance activities to minimize downtime and optimize productivity.
7. **Innovation and Continuous Improvement:**
   - Technology Integration: Familiarity with advanced technologies and maintenance management software.
   - Continuous Improvement: Commitment to improving maintenance processes and implementing innovative solutions
8. **Adaptability:**
   - Flexibility: Adapting to changing conditions and new challenges in underground and open pit environments.
   - Training: Skills in training and developing team members to enhance their capabilities.

Key Challenges:

1. **Safety Management:**
   - Ensuring the safety of personnel in hazardous environments, including managing risks associated with confined spaces, reduced visibility, and potential rock falls in underground mines.
   - Implementing and maintaining stringent safety protocols and emergency procedures.
2. **Equipment Reliability:**
   - Maintaining the reliability and performance of mining equipment, which can be subject to harsh conditions and heavy usage.
   - Addressing frequent breakdowns and ensuring timely repairs to minimize downtime.
3. **Transitioning Between Mining Types:**
   - Managing the transition from open pit to underground mining involves different operational challenges and equipment requirements.
   - Training personnel to adapt to new environments and technologies. 4. Resource Allocation
4. **Resource Allocation:**
   - Efficiently allocating resources, including workforce and materials, to meet maintenance demands across both mining operations.
   - Balancing budget constraints while ensuring high standards of maintenance.
5. **Technical Complexity:**
   - Dealing with the technical complexities of underground mining, such as ventilation, ground control, and specialized equipment.
   - Implementing advanced technologies like automation and remote monitoring systems.
6. **Environmental Impact:**
   - Managing the environmental impact of mining activities, including waste management and pollution control.
   - Ensuring compliance with environmental regulations and standards.
7. **Communication and Coordination:**
   - Coordinating maintenance activities across different teams and departments to ensure smooth operations.
   - Effective communication with stakeholders, including contractors and vendors.
8. **Continuous Improvement:**
   - Driving continuous improvement initiatives to enhance maintenance processes and equipment performance.
   - Staying updated with industry trends and best practices

Salary: Acording to the Company's salary scale.

Place of work: Zara Mining Share Company Koka Gold Mine,Zoba Gash Barka

Additional Requirement for nationals: - Having fulfilled or been exempted from National Service obligations and providing evidence of a release paper from the Ministry of Defence. Having finished registration and performing duty for the National Army, present the release paper or registration card issued by the National Army. Present a Clearance paper from the current/last employer. Only short-listed applicants would be considered as potential candidates for an interview.

Application documents will not be returned to the sender.

Please mail your applications to the **ZARA MINING SHARE CO: P. O. Box 2393. Asmara,**

Note to Eritrean applicants: - Please send a copy of your application to Aliens Employment Permit Affairs P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea. and Eritrea. Mineral Resources Management P. O. Box 272.

Deadline for application: Seven days from the day of announcement.

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላክ - ሳምራዊት ሞለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዕዳጋ እ'ኽሊ

ወባ ሃይለ ቀላቲ፡ ሓብትና ጉብርኤላ ሃይለ ቀላቲ ስለዝዓረፈት፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይን ተተኪእተ ደቀምን ወረስቲ ምኳንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/25 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ርእሶም ተኽለ ክፍሉ፡ ወላዲተይ ነ/ፍ ኣሊጋሽ ተኽለገርግሽ ብዕለት 20/7/2005 ብቑ.መዝ 262/05 ንኣብ ምም/ን/ዞባ ማይ ጫሆት ሎታ 56 ፓርሰል F/1 ዝርከብ ገዛኣ ዝበረትለይ ለዋ ደጽድቕለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ንዕለት 26/05/25 ኣብ 6ይ መጋባእያ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ከሳሲት መርሃዊት ባህልቢ. ፍስሃ፡ ተኸሳሲ. ተኽለ ሓደሽ ዑቕባስላሴ፡ ናይ ሓዳር ክሲ. ቀሪብልካ ስለዘሎ፡ ን27/5/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ።

ወ/ሮ መርየም ሑመድ እድሪስ፡ ተጸዋዕቲ 1. እመና ኣብብከር መሓመድ ዓብደላ 2. ኣብብከር መሓመድ ዓብደላ፣ ናይ ስም ምትሕልላፍ መጸዋዕታ ቀሪቡልኩም ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ንዕለት 28/05/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ።

ኣብ ዞባ ማእከል ከተማ ኣስመራ ምምሕዳር ንኡስ ዞባ 4+ ኣስመራ ከባቢ ምምሕዳር መደበር ፕሎት 18 ፓርሰል 'A' ጎደና ጃቕማራ ቁ. ገዛ 3፣ ብሚኒስትሪ መሬት ማይን ኣከባብን ቤት ጽሕፈት ካዳስተር ብመለለዪ ቁ. ንብረት 1BRASM015131/0 ስፍሓት መሬት 45 ት/ሜ ኣብ ልዕሊኡ ክልተ ቀንዲ ክፍልታት ሓደ ዓይነ ምድሪ ዘለዎ፡ ብስም ኣምለሰት ጉብረገርገስ ዑቕቡ ዋንኑቱ ዝተረጋገጸ መንበሪ ገዛ ናብ ዓናጊት ወ/ሮ ኣብረሄት ተስፋይ ወ/ኣብዝጊ ከመሓላልፎ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ 30 ማዓልቲ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መአገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መውዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ኣብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤት ጽሕፈት ካዳስተርን ይቕረብ። ዝቃወም እንተዘይቀረበ ግን ኦርጂናል ሰነዳተይ ኣቕሪበ ናብ ስም ዓናጊት ክርመሓላልፍ ምኳነይ እሕብር።

ኣምለሰት ጉብረገርግሽ ዕቑብ

ብስም የናታን ስርጸ ጉብረማርያም ዝተመዝገበ፡ ብቑ.ፍ.ዋጊን ASL00011163 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገጀረት ጎደና ሰማእታት ቁ. ገዛ 128 ዝርከብ ናይ ቤት መስተ ትካለይ፡ ንኣቶ ሕሩይ ወልደየሱስ ተኸስተ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣኽርያ ጎደና 168-8 ቁ. ገዛ 39 ካብ ዕለት 01/03/2025 ክሳብ ዕለት 28/02/2026 ኣካርየ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ።

ኣመልካቲ የናታን ጉብረማርያም
ሕጋዊ ወኪል ናህም ስርጸ ጉብረማርያም

ኣብ ን/ዞባ ማይተመናይ ፕሎት 27 ፓርሰል /ዞን ASP00005351 ጎደና ኢጋናዮካ ቁ. ገዛ 90 ብመለለዩ ቁ.ንብረት 1/011017 ብስመይ ተመዝጊቡ ዝርከብ 3 ክፍሊ ምስ 2 ተሓጋገዝቲ ስሩሕ ገዛ ዝርከቦ፡ ንጓለይ ወ/ሮ ሻሹ ኣብርሃ ጉብርኣብ ኣብ ረጅስትራር ናይ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዕለት 12/03/2025 ብመዝ.ቁ ዝተመዝገበ ገደረ ብህያብ ስለዝሃብኩዋ'ሞ ናብ ስማ ክሰጋገረላ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ እዚ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መአገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መውዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉሉ እንተኾኑ) ሒዙ ናብ ቤ/ጽ ፓብሊክ ኖታርን ቤ/ጽ ሃገራዊ ካዳስተርን ይቕረብ። ተቓውሞ እንተዘይቀረበ ግና ጉዳይ ምትሕልላፍ ክፍጸም ምኳነይ እሕብር።

ወ/ሮ ዊንታይ ዘርግሽ ሃይሉ

ኣብ ዞባ ዓንሰባ ን/ዞባ ከረን ምም ከባቢ 05 ከባቢ ዚፕ ኮድ 6K-1199 ጎደና 765 ቁ ፓርሰል ዞን ኮድ 05 ፓርሰል G ስፍሓት መሬት ት/ሜ ቀንዲ ክፍልታት 6 ተሓጋገዝቲ 5 ዝተደኮና ብመለለዩ ቁ ንብረት 6000290/1 ብስም መርሃዊት ዓንደብሃን ኣርበድ ዝተመዝገበ ብዕደጊ ናብ ስምና ከሰጋግሮ ስለ ዝኾንና፡ ዝቃወም እንተሃልዩ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መአገዲ ወይ'ውን ይግባይ ተባሂሉሉ እንተኒዩሩ ውሳኔ ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ካዳስተር ዞባ ዓንሰባ ይቕረብ። እንተዘይቀረበ፡ ብዘለና ኦርጂናል ሰነዳትና ጉዳይና ክንውድእ ምኳንና ንሕብር።

1.ኣቶ ዕቑባጽዮን ሰዩም ሃብቶም
2. ወ/ሮ ማመት ሃብቱ ተስፋዝጊ

ብስም ምስጉና ጺጋይ ክብሮም ዝተመዝገበ፡ ብቑ.ፍ.ዋጊን ASL00039650 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገጀረት ጎደና ዳህላክ ቁ.ገዛ ዝርከብ ናይ ዱኳን ትካለይ፡ ንወ/ሮ ሩታ ጉብረእግዚኣብሄር ፍስሃ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማይ ተመናይ ጎደና 126-4 ቁ.ገዛ 01 ካብ ዕለት 01/01/2025 ክሳብ ዕለት 31/12/2027 ኣካርየ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ።

ምስጉና ጺጋይ ክብሮም

ብስም ሉቺያ ተወልደ ጉብረስላሴ፡ ብቑ.ፍ.ዋጊን ASL0003886 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣኻሻውል ጎደና 119-7 ቁ.ገዛ 0 ዝርከብ ናይ መሸጣ መጸገኒን ኤሌትሮኒክስን ምምላእ ካሴትን ትካለይ፡ ንኣቶ ኣብራሃለይ ሙብራህቱ ተወልደ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣኻሻውል ጎደና 132-1 ቁ.ገዛ 54 ዕለት 01/01/2024 ክሳብ ዕለት 31/12/2026 ኣካርየ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝጸመሉ ኣፍልጥ ።

ሉቺያ ተወልደ ጉብረስላሴ
ሕጋዊ ወኪል ክብረት ተኸስተ

ምስጋና

ብዕረፍቲ ኣዚና እነፍቅራ ክብርቲ ኣዴና ወ/ሮ ፋና ካሕሳይ ብዓልቲ ቤቶም ንክ/ሄር ኣብርሃ ዘርኤ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፣ ክሳብ ዓዲ ሽኻ ብምኻድ ዘቃበርኩምና፡ ብኣካል ኣብ ገዛና ዝተመላለስኩም ከምኡ'ውን ካብ ውሽጥን ወጻእን ብምድዋል ዘጸናናዕኩምና፣ ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና፡ ሓዘንና ንገልጽ።

ደቃ ምስ ምሉኣት ስድራቤት

ምስጋና

ብመስዋእቲ ክቡር ብዓልቤተይ ኣቶ ተወልደ ጎይትኦም ግብረቱ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፣ ኣብ መቓብር ሓርበኛታት ኣስመራ ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛና እናተመላለስኩምን ካብ ውሽጥን ወጻእን ብቴሌፎን ዘጸናናዕኩምና፡ ሕሰም ኣይትርከቡ የቐንየልና እናበልና ሓዘንና ንገልጽ።

ብዓልቲቤቱ ሰናይት ዘርኣብሩኽ ምስ ደቁን ምሉኣት ስድራቤትን

ወ/ሮ ትዕግስቲ መንግስቱ ተስፋሚካኤል፡ ዝተፈቕደለን ናይ ቤት ስእሊ ንግዳዊ ትካለን "ንስሪ ፎቶ ስቱድዮ (NSRI PHOTO STUDIO) ተባሂሉ ክስየመለን ስለዝሓተታ፣ እዚ ናይ ንግዲ ስም ቅድሚ ምምዝጋቡ ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ መኣገዲ የቕርብ ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እዚ ናይ ንግዲ ስም ከምዝምዝገብ ኣፍልጥ

ክፍሊ ወሽጣዊ ንግዲ

ብስም ነፍ/ሄር ዘይኑብ እድሪስ ኣማን፡ ኣብ ኣስመራ ዞባ 7 ምም/04 ጎደና ደጆ/ተስፋማርያም ቁ. ገዛ 79 ብቑ.ምስክር 107590 መወከሲ ቁ. 113223 ብዝምሽን ኣባይቲ ጸዳቒ ዝተዋህበ ኦርጅናል ሰነድ ዋንነት (ሊብሬቶ) ገዛ ስለዝተፍኣና፡ ዝረኸቦ ወይ ብዕዳ ሒዘዎ ዝዘበለ እንተልዩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልታት ብቑጽሪ ተሌፎን 07117965 ክሕብረና፣ እንተዘይኮይኑ፡ መተካእታኡ ክንሓትት ምኳንና ንሕብር ።

ወረስቲ ነ/ሄር ዘይኑብ እድሪስ ኣማን
ወኪል፡ ኣቶ ዓብደልሓሚድ መሓመድ ኢማን

ምልክታ ውድድር ፈጠራዊ ሓሳብ

ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተመሃሮን ኤርትራ፡ "ፈጠራዊ ሓሳብ ንምዕባለ ሕብረተሰብ" ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ኣብ ምህሮን ሰንዓን ዝቐንዐ ውድድር ፈጠራዊ ሓሳብ፡ ብኢጋጣሚ መበል 34 በዓል ናጽነት ከአዳልድ ምኳኑ ንግዱሳት ይሕብር። እዚ ውድድር መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣብ ምህሮን ሰንዓን ከኪይዶ ዝጸንሐ ንጥፈታት ኮይኑ፡ ቀጻልነት ዘለዎን ዘዩቋርጽን ክኸውን ምስ መሻርኽቲ ብምትሕብባር ክስራሓሉ ምኳኑ'ውን ይገልጽ።

እቲ ንውድድር ዝቐርብ ፈጠራዊ ሓሳብ ከማልኦም ዘለዎ መሰረታዊ ረቛሒታት፦

*ኣብ ሃገርና ማብቁላውነት (originality) ዘለዎ ወይ ወሰኽ ክብሪ (Value Addition) ዝህብ
* ንማሕበራቑጠባዊ ጸገማት ሕብረተሰብ ዝፍትሽን ብዘቐለለ መገዲ ዝፈትሕን
*ናብ ዝጭብጥ ለውጥን ምምሕያሽን ዝመርሕ ወይ ዘአንፍት
*ንኸትርድኦ ቀሊል፡ ዘይተሓላለኽን ክትበዝሓሉ ዘጸግምን

ኣብዚ ውድድር ክትሳተፉ እትደልዩ ግዱሳት፡ ቅጥሪ ቁ/1 ኣብ ዞባ ማእከል ካብ ማእከል ምህሮን ዊጊንን (ጅንጀር ክሉብ) ኣብ ዞባታት ድማ ካብ ቤት ጽሕፈት ሃማመተኤ ዞባ ብምውሳድ ክሳዕ 10 ግንቦት 2025 ኣብ ዘሎ ግዜ መለእኩም ክትሰዱ ንሕብር።
ንዝያዳ ሓበሬታ፡ ናብ ማእከል ምህሮን ዊጊንን ብኣካል ብምምጻእ ወይ ብቑ/ስልኪ 120447/ 123419 ክትውከሱ ትኽእሉ።

ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ሃማመተኤ

ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ኣንጭዋን ድሙን

ካልኣይን መወዳእታን ክፋል

"ርኢኻ!" እታ ድሙ ጨደረት። ኢለካ ምሽ ብዘስምዕ፣ "ሕጂ ኣብኡ ከለኹ ክበልዓካ እየ'ምበር ከምዚ ዝርእየካ ዘለኹ መታለሊ ኢኻ" ድማ በለቶ።

እቲ ኣንጭዋ፡ እታ ድሙ ዝበለቶ ክትገብር ከም እትኽእል'ኳ እንተ ኣመነ፡ ተስፋ ግን ኣይቆረጸን። "እቲ ርእሰኽስ በናጹ ዝተመልአ ክኸውን ኣለዎ! ንኣኺ ክሳብ ኣብታ ገረብ እትሓኹሪ ምስ ኣጓየኹኺ ግን ክርድኣኪ'ዩ፡" በሉ። ከም ከልቢ ክሓስብን ከልቢ ክኸውንን ካብ ምሕሳብ ግን ኣየቋረጸን። ክስሕቕ ጀመረ። ብድሕሪ'ዚ እናተዛረበ ከሎ ሓደ ዘገርም ነገር ኮነ። እቲ ኣንጭዋ ከልቢ ከም ዝኾነ ክኣምን ጀመረ። እታ ቅድሚ ቁሩብ ግዜ ኩተፍርሖ ዝጸንሐት ድሙ፡ ሕጂ ሓንቲ ንእሽቶ - ዓሻን ፈራሕን ኮይና ተራእየቶ። ብውሽጡ ሓይሊ ከልቢ ክሰምዖ ጀመረ። ኣረ ገለ እዋን ዓጽሚ ክቐብር፡ ምስ ኣኽላብ ክበኣስን ብዙሓት ደማሙ ክጓይይን ተራእዮ። ከም

ከልቢ ድማ ክኑብሕ ደለየ። ኑብሐ ከኣ።

"እዝግዮ!" እታ ድሙ ጸለየት፣ "እዚ ናይ ብሓቂ ከልቢ'ዩ፡ ኣነ ኸኣ ጭራኡ ሒዘ'ለኹ፡ " በለት። ፍርሒ ድማ ከጥቅዓ ጀመረ።

እቲ ኣንጭዋ ብኣንጻሩ ኩተብዕን ሓይሊ ክሰምዖን ጀመረ። ኣፉ ከፊቱ ንሳልሳይ ግዜ ኑብሐ። ሕጂ ግን ዘጠራጥር ኣይነበሮን፡ ምኽንያቱ፡ ልክዕ ናይ ከልቢ ድምጺ ስለ ዝነበረ።

እታ ድሙ ነዚ ሰሚዓ ናብታ ገረብ ገጻ ሃደመት።

እቲ ኣንጭዋ ብሕርቃን እናኑብሐ ሰዓባ። እታ ድሙ ኣብታ ልዕሊ ገረብ ኮይና ኣብ ውሽጢ ኣቑጽልቲ ተሓብአት።

"ኡ ... ፍ! ከመይ ዝበለት ጸቢብ ዕድል'ያ ነይራ!" ሓሰበት እታ ድሙ ልባ ብፍርሒ እናወቕዐት።

"ኡ ... ፍ! ከመይ ዝበለት ጸቢብ ዕድል'ያ ነይራ!" ሓሰበ እቲ ኣንጭዋ፡ ኣብ ትሕቲ እታ ገረብ ኮይኑ፡ "ሰላሕ ኢለ ደኣ ገዛይ ክሸይድ፡" ድማ በሉ።

ገዛኡ ምስ በጽሐ ኣዲኡ ዝኣኻኸበቶ ምግቢ ክትቅርብ ጸንሓቶ።

"ኣደይ መጺአ ኣለኹ፡" በለ እቲ ኣንጭዋ።

"ኡ...ይ ! ጠፋእኩ! ከልቢ መጺኡኒ!" ወጨጨት ኣዲኡ ብፍርሒ። ናብ ውሽጢ ጉድጓድ ኣትያ ድማ ተሓብአት።

እቲ ኣንጭዋ ኣብቲ ጸሓይ፡ ከም ከልቢ ኣእጋሩ ዘርጊሑ መልሓሱ ኣውጺኡ እናላህልሀ ኮፍ በለ። ከም ኣንጭዋ ክሓስብ ድማ ጀመረ። እቲ ኣብ ውሽጡ ዝነበረ ናይ ከልቢ ሓይልን ስምዒትን ቡብቑሩብ ጠፍአ። "ኣብዚ ኣብ ጸሓይ ተዘርጊሐን መልሓሰይ ኣውጺአን ደኣ እንታይ እገብር?" ኢሉ ቁሩብ ድሕሪ ምሕሳብ፣ "ተጸሊለ ክኸውን ኣለኒ! እታ ድሙ መጺኣ እንተ በልዓትኒ'ኸ?" ብማለት ብጉያ ገዛኡ ኣተወ።

"ኡፍ! እንቋዕ ብደሓን መጻእካ! ከመይ ዝበለ ሓደገኛ ዓለም'ዩ! ኣይ ሓደ ከልቢ እንድዩ መጺኡኒ ጸኒሑ ግዲ፡" በለት ኣዲኡ።

"ንኣይውን እታ ድሙ ሒዛትኒ እንድያ ጸኒሓ፣ ኣምሊጠ'ምበር፡"

"ኣምሊጠ? ዋይ ኣነ ወደይ! ከመይ ገይርካ?"

"ብልሒ! ብልሕን ትብዓትን፡ ነታ ድሙ ኣጓይየ ኣብ ሓንቲ ገረብ ሰቒለያ፡"

"እዋይ! እዚ ቁልዓ'ዝስ ከጋንን!" ሓሰበት ኣዲኡ ብፍሸኽታ። ብድሕሪኡ፡ ክልቲኦም ካብቲ ጥዑም ምሳሕ ተቓደሱ።

እታ ድሙ፡ ብፍርሒ ናይቲ ከልቢ ምሉእ መዓልቲ ካብቲ ገረብ ከይወረደት ወዓለት።

ተፈጸመ

መጽሓፍ ግምጃ ዛንታታት ንቘልዑ

ብራሄል ኣስገዶም ዝተተርጎመ

ግጥሚ

ንመን ትፈቱ፧

ባባ፡ ኣብ ኩዕሶ ዘለካ ፍቕሪ
መምዘኒ የብሉን መዐየሪ፡

ኣስማት ተጻወትቲ ኩሉ ትዝርዝሮ
ውዕለቶም ኣዕሚቕካ ትብርብሮ
ቀዳመ-ሰንበት ግዜኻ ኣብ ቲቪ ትሓድሮ፡

ሰኑየ-ሰሉስ ዕላልካ ኩዕሶ
ዓርበ-ረቡዕ መሊስካ ተኹሶ፡

ብዛዕባይ ግን ፍጹም ዘይዓጠካ
ቤት ትምህርተይ ሓደ ግዜ'ኳ ዘይበጻሕካ፡

ባባ ሓወይ ክንዲ ኩዕሶ'ኳ እንተዘየፍቀርካኒ
ዋላ ክንዲ ናይ ሓንቲ ግጥም'ባ ግዜ ሃበኒ፡

ጥራዘይ ገንጽሎ ባህ ክብለኒ
ፈርመለይ ከኣ ከርእዮም ኣቦ ከም ዘለኒ፡

ምሳይ ከኣ ኣዕልል ብዛዕባ መጻኢ
ሕጂ'ዩ ግዜና ጽባሕና ዘርኢ፡

ስምዓኒ በል ሓንቲ ሕቶ ክሓተካ
ንኹዕሶዶ ትፈቱ ንኣይ ንውሉድካ?

ምስጋና ኪሮስ

መልሲ ግድል

ክቡራት ኣንበብቲ፡ ነታ ኣብ ዝሓለፈ ሰሙን ቀሪባ ዝነበረት ግድል፡ መልሲ ክትረኽቡላ ክኢልኩምዶ፧ እቶም፡ "ካብ እግሪ መልሓስ ይዕንቀፍ፡ እቲ ሰብኣይ '4 ናቕፋ' ክብል ኢሉ'ዩ '5 ናቕፋ' ኢሉ፡" ዝብል መልሲ

ዝሃብኩም፡ ንስኻትኩም'ውን ንመልስኹም ደጊም ሕሰቡሉ ይብለኩም ኣሎ ብዓል ድኳን። ኣፈታትሓ ናይ'ታ ግድል ከምዚ ዝስዕብ ይመስል፤

ድምር ዋጋ ጽማቑን ጥርሙዝን = 44 ናቕፋ

ዋጋ ጽማቑ = ዋጋ ጥርሙዝ + 40 ናቕፋ

[እቲ ስራሕ ንኽቐልለልና 'ዋጋ ጥርሙዝ' ኣሕጺርና 'ጠ' ንበሎ] ስለዚ፣

ዋጋ ጽማቑ = ጠ + 40 ናቕፋ

ድምር ዋጋ ጽማቑን ጥርሙዝን = ዋጋ ጽማቑ + ዋጋ ጥርሙዝ

(* ኣብ ቦታ 'ድምር ዋጋ' '44 ናቕፋ' ነእቱ፡

*ኣብ ቦታ 'ዋጋ ጽማቑ'፡ 'ጠ + 40' ናቕፋ ነእቱ፡

*ኣብ ቦታ 'ዋጋ ጥርሙዝ' ድማ ኣሕጺርና 'ጠ' ነእቱ።)

44 ናቕፋ = ጠ + 40 ናቕፋ + ጠ

44 ናቕፋ = 2ጠ + 40 ናቕፋ

44 ናቕፋ - 40 ናቕፋ = 2ጠ

4 ናቕፋ = 2ጠ

2 ናቕፋ = ጠ

ስለዚ፡ ዋጋ ጥርሙዝ '2 ናቕፋ' እዩ።

ፈሪሓ ኣሕመድ

ሕቶ እተመሳቐለ ቃላት

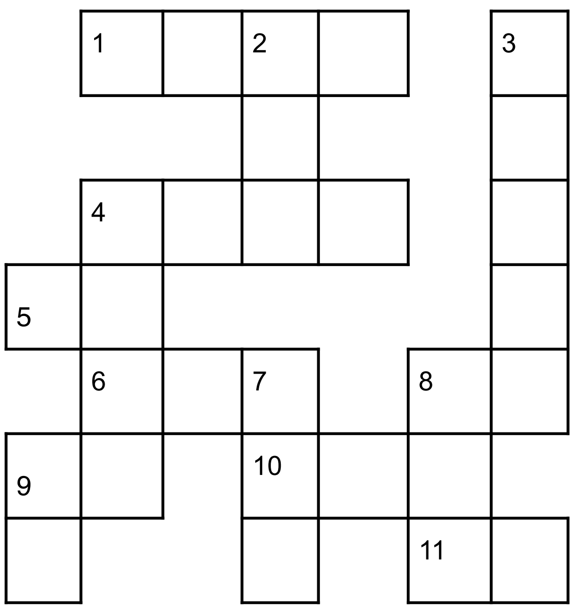

ንጋድም

1. ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝሰርሕ
4. ወዲ ሰብኣይ፣ ጓል ____
5. ርሑስ____
6. ናይ ሓባር መጸውዒና ክንድ ስም
8. ሻዱሸይቲ ወርሒ
9. ካባና ንዘዓቢ እንጽውዓሉ ናይ ኣኽብሮት መጸውዒ
10. ካብ እንስሳ ዘገዳም
11. ሮቤል ___ ቢንያም ከይዱ።

ንትኹል

2. ንሰብ እትመስል እንስሳ
3. ሰዉኣትና እንዝክረላ ዕለት
4. ክልተ ኣርብዓ
7. ኣነ ዝውንኖ
8. ኣንጻር ኩናት
9. ንሰበይቲ ወይዘሮ፣ ንሰብኣይ ___

ደቂ-ኣንስትዮ

ሃ ማ ደ ኤ

ወጽዓታት ደቂ ኣንስትዮ

ኩሉ'ኳ እንተ ዘይተባህለ፡ ዝበዝሐ ሕብረተ ሰብ ዓለም ግን፡ ነተን ፍርቂ ኣካሉ ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ ብኣሉታዊ ርድኢታት ኣትሒቱ'ዩ ክጥምተን ጸኒሑ፡ "ብኣካልን ብኣእምሮን ድኹማት ፍጥረታት'የን" ኢሉ ስለ ዝኣምን፡ እቲ ዝግብኣን ማሕበራዊ ክብሪ ክህበን ኣይደንሐን፡ ከም ሳዕቤኑ፡ እተን ካብዚ ሕብረተሰብ'ዚ ዝተፈጥራ ደቂ ኣንስትዮ፡ ታሪኽን ታሪኽ ሓሰረን መከራን ኮይኑ ጸኒሑ፡ ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ክኸፈላ፡ ካብ ገዛ ወጺአን ፈናንሲያዊ እቶት ኣብ ዝረኽባሉ ዓውድታት ስራሕ ክዋፈራ፡ ንመንበሪ ይኹን ንሕርሻ ዝኸውን መሬት ክውንና፡ ኣብ ባይቶታት ክሳተፋ፡ ኣብ ምርጫታት ክመርጻን ክምረጻ፡ ብምርጫአን ሓዳር ክገብራ፡ ከምኡ ድማ ኣብ ጉዳያት ሓዳረን ማዕረ መጻምድተን ወሰንቲ ክኾና ክፍቀደለን ኣይደንሐን፡ ዕጫአን ካብ ኩሉ ዕድላትን መሰላትን ተገሊለን ኣብ ገዛ ቁጭ ምውላድን ምዕባይን ደሊታት መጻምድተን ምምላእ ጥራይ ኮይኑ'ዩ ጸኒሑ፡ ብፍላይ ኣብ ገሊኡ ሕብረተ ሰብ፡ ደቂ ኣንስትዮ ከም ሰብ'ውን ዝቖጸራ ኣይነበራን፡ ተረፍ መኣዲ ሰብኡተን እንተ ዘይኮይኑ፡ ምስ መጻምድተን ተቐሪበን ክምገባ ፈጺሙ ዘይፍቀድ ጸቓጢ ባህልታት'ዩ ጸኒሑ፡ ሕጂ'ውን ኩሉ ኣኺሉ ክበሃል ኣይከኣልን፡ ኣብ ሓያለ ሕብረተ ሰባት ገና ይቕጽል ኣሎ። በዚን ካልእን ምኽንያታት ከኣ እቲ ፍልጠትን ሞያን ዓጢቐን ምሉእ መሰል ተጐናጺፈን ኣብ ማሕበረ ቁጠባዊ፡ ባህላዊ፡ ሳይንሳውን ቴክኖሎጂያውን ምዕባለ ዓለምና ክህልዋን ዝግብአ ዝነበረ ዓቢ ኣበርክቶ ዳርጋ በኺሩ'ዩ ጸኒሑ ክበሃል ይከኣል።

ዋላ'ኳ ምስሊ ደቂ ኣንስትዮ ካብ ሃገር ናብ ሃገር ዝፈላለ እንተ ኾነ፡ ኣዝዩ ዓቃባዊ ወይ ዘይነቕሐ ሕብረተ ሰብ ኣብ ዝሓቖፉ ብዙሓት ሃገራት ዓለም ግን፡ እቲ ምስሊ ገና ኣሰንባዲን ዘይጽወርን ኮይኑ'ዩ ዝቕጽል ዘሎ። ባህሊን ሃይማኖትን ድማ፡ እቶም ቀንዲ ታሪኻውያን ተጻረርቲ ደቂ ኣንስትዮ ኮይኖም ዘለዉ ጭቅጥታት እዮም። ኣብ'ዘን ሃገራት፡ ብሰንኪ'ዞም ዝጠቐስናዮም ክልተ ጭቅጥታት፡ ጓል ኣንስተይቲ ኳንካ ምውላድ ማለት፡ ንሓሳረ መከራ ዓለም ጥራይ ክትርኢ፡ ኢልካ ዝተፈጠርካ ዘይዕድለኛ ፍጥረት ምኻን ማለት'ዩ ኮይኑ ዘሎ። ኣብ'ዘን ሃገራት፡ ጓል ኣንስተይቲ ዳርጋ ከም ሰብ ዘይትረኣየሉ፡ ምስ ወጻኢ ጊላት ዝመሳሰል ኩነታት'ዩ ዝቕጽል ዘሎ። ገና ካብ ማህጸን ወላዲታ ውልድ ምስ በለት ጀሚራ፡ 'ክሸፍ' ብዝብሃል፡ ባህላውን ሃይማኖታውን ሰረት ዘለዎ ግናይ ልምዲ፡ ገለ ክፋል ናይቲ ብተፈጥሮ ዝተዓደለቶ ኣካላታ ብጭካነ ተቖንጢቡ ይድርበ፡ ነቲ ኣብ ግዜ ወሲብ ይኹን ሕርሲ ክፈጥረላ ዝኽእል ሓደገኛ ጥዕናዊ ጸገማት፡ ኣብ ኩነተ ኣእምሮኣ ከስዕቦ ዝኽእል ከቢድ በሰላ ፍጹም ዋጋ ዝወሃቦ ኣይኮነን።

ኣብ ሓደ ሓደ ሕብረተ ሰብ ድማ፡ እታ ጓል ምውላዳ ምስ ሕማቕ ፋልን ካልእን ተታሓሒዙ ስለ ዝርአ፡ ገና ኣብ ደረጃ ድቂ እንከላ ብሕጋዊ መንገዲ ከይተረፈ ከም እትብረዝ ይግበር፡ ካብ ምብርዓን ኣምሊጣ ምስ እትውለድ ከኣ፡ ብስድራኣ እትጕሓፈሉ ወይ እትቕተለሉ ተርእዮ ልሙድ ይኸውን። እዚ ጥራይ ኣይኮነን፡ ብመንጽር እቲ ወዲ ተባዕታይ ሓዋ ትርጉም ዘይብሉ ፍጥረት ምዃና ብስድራኣን ሕብረተ ሰብን እናተነግራ ድሕሪ ምዕባያ'ውን እንተ ኾነ ገና ዓቕሚ ሄዋን ከይበጽሐት ኣብ ኣርዑት ሓዳር ትቑረን። ትምህርቲ ዘይንፈግ መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰላ ምዃኑ ተረሲዑ፡ ካብ መኣዲ ትምህርቲ ቅንጣብ ፍልጠት ከይቀሰመት ብህጻንነታ ናብ መርዓን ደርዓን ክትኣቱ ትግደድ። ብኣካል ከይደልደለትን ብኣእምሮ ከይበሰለትን እንከላ፡ ናይ ምርሕሓቕ ግዜ ዘይሓለወ ጥንስን ሕርስን የጋጥማ፡ ከም ሳዕቤኑ ከኣ፡ ካብ ፈስቱላ ክሳብ ሞት ንዝበጽሕ ዝተፈላለየ ጥዕናዊ ጸገማት ክትቃላዕ ምርኣይ ልሙድ ይኸውን፡ ካብዚ ጥዕናዊ ስግኣት ሓደጋታት እንተ ኣምሊጣ'ውን፡ ኣእሮኣዊ ጉድኣት ከይበጽሓ ዝተርፍ ኣይኮነን፡ ማለት፡ ንሓዋሩ ክፍወስ ዘይኽእል በሰላ ኣብ ኣእምሮኣ ክገድፈላ ይኽእል።

ኣብ ከም ህንዲ ዝኣመሰሉ ሃገራት ብፍላይ፡ ጓል ምውላድ ማለት፡ እናረአኻ ናብ ዓዘቅቲ ድኽነት ምድቕዳቕ ምዃኑ ዝኣምኑ ስድራ ቤታት ወይ ሕብረተ ሰባት ስለ ዘለዉ፡ እቲ ወጽዓ ናይ ደቂ ኣንስትዮ ሕልፍ ዝበለ'ዩ፡ ኣብ'ዚም ሕብረተ ሰብ እዚኣቶም፡ ጓል ካልእሲ ይትረፍ ማዕረ'ተን ዝጻሰያ ጥሪት'ውን ዘይትረኣየሉ ኩነታት'ዩ ዘሎ። ብፍላይ እቲ ሰዓቢ እምነታት ሂንዱዝምን ቡድሂዝምን ዝኾነ ሕብረተ ሰብ፡ "ሰብ ኣብቲ ሕሉፍ ህይወቱ መጋበሩ ሕማቕ እንተ ነይሩ፡ ኣብቲ ዝቕጽል ሓድሽ ህይወት ጓል ኣንስተይቲ ኮይኑ'ዩ ዝፍጠር" ዝብል ግጉይ ርድኢት ስለ ዘለዎ፡ ንጓል ኣንስተይቲ ዝህብ ክብሪ ኣዝዩ ትሑት'ዩ፡ ኣብዚ ሕብረተ ሰብ'ዚ፡ ጓል ኣብ ግዜ መርዓኣ ብእንዳ ወዲ እትሕተቶ መጠን ገዘሚ ኣዝዩ ከቢድ ስለ ዝኾነ፡ ካብቲ ዝፍጸም ስነ ስርዓት መርዓ ብሰንኪ ህውከትን ዕግርግርን ናብ ፍትሕ ዘምርሕ ውሑድ ኣይኮነን። "ስድራኺ ክነድቲ ዝተጸበኹዎ ገዘሚ ኣይሃቡናን፡ ስድራኺ ኣብ ቅድሚ ወለደይን ቤተ ሰበይን ኣሕፈሮምኒ፡ ወዘተ." ብዝብል ምኽንያት፡ ኣብ ልዕሊኣን ተደጋጋሚ ኣካላዊ ጉዳእ እናተፈጸመ ክሳብ ሞት ዝበጽሓ'ውን ኣለዋ። ኣብታ ሃገር፡ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ዓመት ክሳብ 7 ሽሕ ዝበጽሓ ደቂ ኣንስትዮ በዚ ምኽንያት'ዚ ህይወተን ከም ዝሓልፍ ዝገልጽ መጽናዕትታት'ውን ኣሎ።

ኣብ ሓዳር፡ ግርጭትን ፍትሕን ከጋጥም ንቡር እዩ፡ ብፍላይ ድማ እታ ኣብ ዕድመ ቁልዕነታ፡ ብኣእምሮ ከይበሰለትን ቀለም ትምህርቲ ከይቀሰመትን ኣብ ሓዳር እትቑረን ጓል ኣንስተይቲ፡ ገዕዛ ሓዳራ ኣካላዊ ጉዳእ ዝመልኣን መውዳእታኡ ብፍትሕ ክዛዘም ዘለዎ ተኽእሎ ኣዝዩ ልዑል ምዃኑ'የም ዝተፈላለዩ መጽናዕትታት ዝሕብሩና። ንኣብነት፡ ኣብዚ ቀረባ እዋን ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ዝተኻየደ መጽናዕቲ፡ ኣብታ ሃገር ካብ ዝፍጸም መርዓ ትሕቲ ዕድመ፡ እቲ ልዕሊ 48 ሚእታዊት 10 ዓመት ከየቋጸረ ብፍትሕ ከም ዝዛዘም'ዩ ደምዲሙ። ካብዚ እንረድኦ ነገር እንተሎ፡ ዋላ ኣብቲ ምዕቡል ዝበሃል ምዕራባዊ ዓለም፡ ወጽዓታት ደቂ ኣሰንትዮ ገና ይቕጽል ምህላዉ እዩ።

ናብ ሃገርና ክንመጽእ እንከለና'ውን፡ ምስቲ ቀደም ዝነበረ መስፍናዊ ስርዓታት፡ ኩነታት ደቂ ኣንስትዮና ብገለ ሸነኻቱ ምስ'ዚ ኣቐዲምና ዝተጠቐሰ ኣብነታት ዝመሳሰል'ዩ ዝነበረ እንተ በልና ምግናን ኣይኮነን። ዋላ'ኳ እቶም ቅድሚ ኣማኢት ዓመታት ዝተደንገጉ ንሰልጡን ኣተሓሳስባ ቀዋሞት ሕብረተሰብና ዝኾልሑን ሕግታት እንዳባ፡ ንጓል ኣንስተይቲ ኣብ ባህላውን ማሕበረ ቁጠባውን መዳያት ዝተወሰነ መሰል ዘፍቅዱ ምዃኖም ዘይክሓድ ሓቂ እንተ ኾነ፡ ንጓል ኣንስተይቲ ማዕረ ወዲ ተባዕታይ ጠሚቶም ዝሕለቕ ወይ ኣንጸር ወጽዓታታ ደው ዝብል ዘይት ትሕዝቶ ግን የብሎምን።

ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ንጹር ሃገራዊ ዕላማታት ተሓንጊጡ፡ ሃገር ካብ መግዛእቲ ናጻ ንምውጻእ ናብ በረኻታት ኤርትራ ምስ ወፈረ ግን፡ ፈለማ ኣብቲ ኣብ ሓራን ሓውሲ ሓራን ቦታታት፡ ድሕሪ ናጽነት ከኣ ኣብ መላእ ሃገር ደቂ ኣንስትዮ ካብ ኩሉ ባርነታት ተላቒቐን ሓርነተን ዝእውጃሉ መድረኽ ተፈጢሩ። "ማዕርነት ብስራሕ ተኻፋልነት" ዝብል መሪሕ ውድባዊ ጭርሖ ተሓንጊጡ፡ ብኣበርክቶ ማዕረ ደቂ ተባዕትዮ ምዃነን ኣብቲ ሕሉፍ ብረታዊ ቃልሲ ብምዕባሪ ስለ ዘማስከራ፡ ድሕሪ ናጽነት ኣብ ኩሉ መሰላት፡ ዕድላትን ግቡኣትን እውን ማዕረኦም ምዃነን ንጹር ሕጊ ተደንጊጉለን። ከም ክሸቦ ዝኣመሰሉ ጐዳእቲ ልምድታትን መርዓ ትሕቲ ዕድመን እውን ብሕጊ ክልኩላትን ውጉዛትን ኮይኖም። በዚ ከኣ እቲ ጭቆናን ሕሉፍ ምልክን መለለዪኡ ዝነበረ ህይወት ኤርትራውያን ደቂ ኣንስትዮ፡ ሎሚ ዳርጋ ዛንታ ኮይኑ ተሪፉ ኣሎ ክበሃል ይከኣል። ዋላ'ኳ ኤርትራውያን ደቂ ኣንስትዮ ምስ'ተን ገና ኣብ ምምዕባል ኣብ ዝርከባ ሃገራት ዘለዋ ደቂ ኣንስትዮ ክጸጸራ እንከለዋ ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ከም ዘለዋ ዘኾትዕ እንተ ኾነ፡ ነቲ በጺሐንኦ ዘለዋ ደረጃታት ዓወት ንምዕቃብን ምሉእ ኣማእዛ ንምጕንጻፍን ግን ሕጂ'ውን ንቕሓት ሕብረተ ሰብና ኣብዚ ጉዳይ ንምብራኽ ቃልሰን ክሕይል ከም ዘለዎ፡ ስለዋ ዘድልዮ ጉዳይ ኣይኮነን።

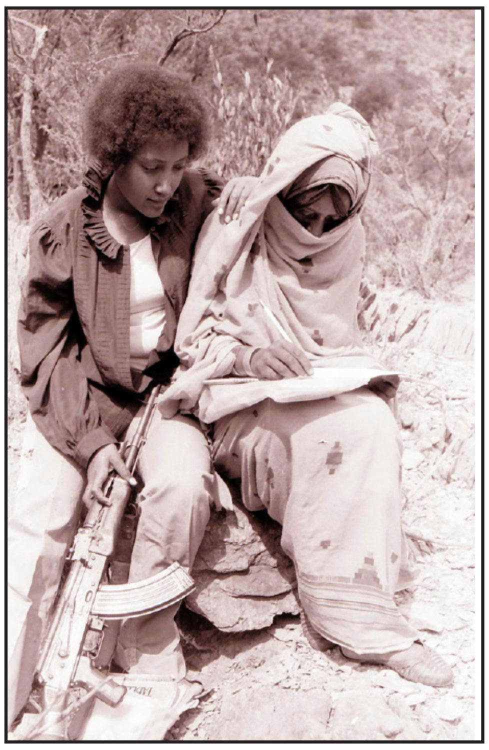

ካብ ብልጫታት ደቂ ኣንስትዮ

- ኣብ ዓለም ክሳብ ሕጂ ካብ ዝተመዝገበ ዝለዓለ ደረጃ ብልሒ ሓንጎል ደቂ ሰብ፡ እቲ ቀዳማይን ካልኣይን ደረጃ ሒዙ ዘሎ ናይ ደቂ ኣሰንትዮ እዩ።
- ሓንጎል ደቂ ኣንስትዮ ህጻናት፡ ካብ ሓንጎል ደቂ ተባዕትዮ ህጻናት ብማእከላይ ገምጋም 2 ዓመት ኣቐዲሙ ይምዕበል ወይ ይበስል።
- ብማእከላይ ገምጋም፡ ዕምሪ ደቂ ኣንስትዮ ካብ ዕምሪ ደቂ ተባዕትዮ ክሳብ ብ5 ዓመት ክነውሕ ይኽእል። እዚ ማለት ድማ፡ ደቂ ኣንስትዮ ናይ ዕድመ ሰብ ጸጋ፡ ድሕሪ ደቂ ተባዕትዮ መዛናታተን ክሳብ 5 ዓመት ብህይወት ክጸንሓ ይኽእላ።
- ደቂ ኣንስትዮ፡ ደቂ ተባዕትዮ ክርእዩዎ ዝይኽእሉ ልዕሊ 20 ዝተፈላለዩ ሕብርታት ክርእያ ይኽእላ።
- ደቂ ኣንስትዮ፡ ካብ ደቂ ተባዕትዮ ንላዕሊ ዝያዳ ርትዓውያን እየን። እዚ ዝኾናሉ ምኽንያት ድማ፡ ዝያዳ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ዝረጎደ ሓንጎላዊ ሽፋን (thicker cerebral cortex) ስለ ዘለወን እዩ።
- ደቂ ኣንስትዮ፡ ሕልፊ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ዝተዓጻጸፉ ጭዋዳታትን ጅማውትን ኣለወን።
- ደቂ ኣንስትዮ፡ ልዕሊ ደቂ ተባዕትዮ ናይ ምዝካር ክእለት ኣለወን። መጻምድተን "ኣየለለኹኻን ዘለኹ" ኢሉ ንዝተደናገሮ ጋሻ፡ ንሳተን ጥምት ኣቢለን ብቐጽበት ክለልያኦ ጸገም የብለንን።

ከድጃ ኢብራሂም

ስፖርት

ሊድያ በረኸት

ሃገራዊ ውድድር ሻምፕዮን ክለባት ኲዕሶ እግሪ ይቕጽል

ኣስመራ ቢራ ብዘይተሰዓርነት ትግስግስ፡ ኣል ሂላል ዳግማይ ዓወት ርእያ

ትማሊ ዓርቢ፡ ሓምሻይ መዓልቱ ዘቖጸረ ሃገራዊ ውድድር ሻምፕዮን ክለባት ኲዕሶ እግሪ፡ ኣስመራ በራ፡ ብዙሒ ሸቶታት ዘቖጸረትሉን ነጥቢ ዝሓፈሰትሉን ክኸውን ከሎ፡ ኣል ሂላል ከኣ ንኻልኣይ ግዜኣ ዝተዓወተትሉ እዩ ነይሩ።

ፈለማ ውድድረን ዘቖዳ ደቡብን ኣል-ሂላልን ብማዕረ ሰለስተ ነጥቢ ሒዘን ናይ ሳልሳይ መደብ ጸወታአን ኣካይደን። ኣብ ናይ ቀዳማይ ዕረፍቲ ዝበረ ጸወታ፡ ብዋል ውዕሉት ክሉብ ኣልሂላል ዝኾነ ኣጥቃዓይ የናስ ሃይሉ ኣብ 26 ደቒቕ ብዘመዝገቦ ሸቶ መሪሕነት ሒዛ። ዕረፍቲ ቀድሚ ምእካሉ ንኻልኣይ ተቐያሪ ሓላዊ ልዳት ኢሰርም ተኸለዝኪ ዘስለፈት ኣል-ሂላል፡ ኲዕሶ ከድሕን ምስ ኣንጻር ጋንታኡ ተጻዋታይ ብምጕጓዉ፡ ካብ ጸወታ ክእለ ተገዲዱ። ኣብ ካልኣይ እብረ ጸወታ፡ ኣል-ሂላል ኑቲ ሸቶ ዘቖጸረላ የናስ እያ ናብ ሓላዊ ልዳት መሊሳቶ፡ ኣብዚ'ውን ሰናፍ ኮይኑ ኣይቀረበን። ካብ ደቡብ ዝተፈተና እቱዋት ኲዓሶ ከድሕን ክኢሉ። እዚ ድማ ተወሳኺ ብልጭኡ ኮይኑ ካብ ተዓዘብቲ ናእዳ ውሒዙሉ። ብድሕሪዚ፡ ክሳብ ጸወታ ዝዛዘም ብወገን ክልቲኤን ክለባት ዝተመዝገበ ሸቶ ኣይነበረን። ጸወታ ድማ ብዓወት ኣልሂላል 1-ብ0 ተዛዚሙ። ብሉጽ ተጻዋታይ ናይዚ ውድድር ድማ የናስ ሃይለ ኮይኑ።

ኣብ ካልኣይቲ ጸወታ፡ ኣብ ክልተ ግጥማት ተሳዒራ ናብ ውድድር ዝኣተወት ኣስመራ በራ ምስ ክሉብ ኣፍዓበት'ያ ተራኺባ። ኣብዚ ግጥም ተጻወትቲ ኣብ ምእታምም'ዩ ዝናብ ክዘንብ ዝጀመረ። እንተኾነ ፈኲስ ብምንባሩ፡ ጸወታ ክቕጽል'ዩ ተወሲኑ። ጸወታ ንምጅማር ማእከላይ ዳኛ ፊሽካ ምስ ወቐዐ፡ ኣስመራ በራ ብመገዲ ፋኑኤል ኣስፍሃ ሓደ ደቒቕ ኣብ ዘይመልእ ግዜ ንኣፍዓበት ዘሰንበደት ሸቶ ኣመዝገበት። ኣስመራ በራ ፍናን ረኺባ፡ ናብ ልዳት ኣፍዓበት ደጋጊማ ክትጽጋዕ ተራእየት። ትሸዓተ ደቒቕ ምስ ኣኸለ ሓለቓ ጋንታ ቴድሮስ ጉዓም ብጺጋማይ ክንፊ ዘለኣኾ፡ ናህም ሃብተሚካኤል ብርእሱ ገጨዩ ናብ ሸቶ ቀይሩዋ። ሸቶታት ዘቖልጠፈሎም ኣፍዓበት ንጸወታ ክጥንቀቑሉ ጀመሩ። ሓላዊ ልዳት ኣስመራ በራ ኣሌክሳንደር ተስፋጽዮን ተዛዂዱ ኣብ ክሊ ልዳቱ ዝቐልዐ ናብ ኣቤል ብርሃ ተጋጪያ ናብ ሰከዐት ተጸንበረ። ጸወታ 2-ብ1 ኣብ ዘቖጸለሉ፡ ፋንኤል ንዕኡ ካልኣይቲ ንጋንታኡ ሳልሰይቲ ሸቶ ኣመዝገበ፡ ንዕረፍቲ ከኣ 3-ብ1 ኣምሪሐን።

ኣብ ዝሰዓበ ካልኣይ እብረ፡ ልዳት ኣፍዓበት ሸቶታት ዝተቐበላሉ እዩ ነይሩ። ካብ ቶማስ ተስፋገርግሽ ኢብራሂም መሓመድ መርሃዊ ጺድቓን ዝረኸቡዎን ሸቶታት ኣስመራ በራ 6-ብ1 ንጸወታ ዛዚማቶ። ብሉጽ ተጻዋታይ ድማ ፋኑኤል ኣስፍሃ ካብ ኣስመራ በራ ተሰምዩ።

ብሓሙስ ካብ ዝተኻየደ ጸወታ፡ ምስ ቀይሕ ባሕሪ ማዕረ ዝተፈላለየት ደንደን ምስ ጋሽ ባርካ ገጢማ 6-ብ1 ተዓዊታ። ኣጥቃዓይ ሮሜል ዓብዱ ካብ ደንደን ብሉጽ ተጻዋታይ ተሸሊሙ። ንጋብይቲ ክለባት ዞባ ማእከል ዘሳተፈ ግጥም ቀይሕ ባሕርን ኣልታሕረርን ተኸላኻላይ ሄኖክ ርእሶም ብዘቖጸረላ ሸቶ ቀይሕ ባሕሪ 1-ብ0 ተዓዊታ፣ ብሉጽ ተጻዋታይ ከኣ ሄኖክ ተሰምዩ።

ሻምፕዮን ክለባት ኲዕሶ እግሪ ሎሚ ቀዳም ኣዕሪፉ ብምውዓል ጽባሕ ሰንበት ኣርባዕተ ጸወታታት ክኣንግድ እዩ። ካብ ሰዓት 8 ቅ/ቀትሪ ኣትሒዙ ኣስመራ በራ ምስ ክሉብ ዓንሰባ ኣልታሕሪር ምስ ኣፍዓበት። ካብ ሰዓት 2 ድ/ቀትሪ ደንደን ምስ ኣልሂላል ጋሽ ባርካ ምስ ደቡብ ውድድር ተሰሪዐለን ኣሎ።

ዓመታዊ ስፖርታዊ ቅነ እዚ ምብራቕ፡ ኣብ ከተማ ዓሰብ ብልዑል ማዕርግ ተዛዚሙ

ንኣስታት ሰለስተ ኣዋርሕ ዘቖጸለ መበል 18 ዓመታዊ ስፖርታዊ ቅነ እዚ ምብራቕ፡ ኣዛዚ እዚ ምብራቕ ብርጋዴር ጀነራል ኣብርሃም ዓንደምን ኣመሓዳሪ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ ኣምባሳደር መሓመድ-ሰዒድ ማንታይን ኣብ ዝተረኽብሉ፡ ብ30 ሚያዝያ ኣብ ስታድዩም ዓሰብ ብዝተኻየደ ብውዕዉዕ ስነስርዓት ተዛዚሙ።

ስታፍ ሓብሬታን ጎስጓስን እዚ ምብራቕ ሃብቶም ተስፋማርያም ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡ እዚ ካብ ክልቲኡ ጾታ 1275 ዓቕሚ-ሰብ ብቐጥታ ዝተሳተፈ ስፖርታዊ ቅነ፡ ውድድራት ኲዕሶ እግሪ፡ ኲዕሶ መርበብ፡ ኲዕሶ ሰኪዔት፡ ቅድድም ብሽክለታ፡ ምሕንባስ፡ ኲዕሶ መርበብ ገማግም ባሕሪ፡ ኣትሌቲክስ፡ ቼዝን ጨመተ ተኻፊሰን ዘጠቓለለ ምንባሩ ሓቢሩ።

ናይ ሎሚ ዓመት ስፖርታዊ ቅነ ፍሉይ ዝገብሮ፡ እቲ ቀድሚ ሕጂ ኣብ ከተማ ዓሰብ ጥራይ ዝካየድ ዝነበረ ውድድራት፡ ኣብ'ቲ ኣሃዱታት ዝርከብሉ ቦታታት ብምክያዱ፡ ዝጠዘሐ ኣባል ሰራዊት ብኣካል ክዕዘቦ ከምዝኸኣለ ምኽኑ ብምጥቃስ፡ ጋንታታት ተወዳደርቲ ብቐዓት ሐዚን ምቅራብን ወጽኢት ኣቕዲሙ ዝተገብረ ምድላዋት ከምዝኾነ ገሊጹ።

ብርጋዴር ጀነራል ኣብርሃም ዓንደም ኣብ ዘመሓላለፎ መልእኽቱ፡ ስፖርት ኑቶም ብጕቡእ ዝካተፍዎ ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ሜዳን ካብ ሜዳ ወጻኢን ኮይኖም ናይ ዝከታተልዎ ኣካልን ኣእምሮን እውን ዘሐድስ ከምዝኾነ ብምሕባር፡ ስፖርትን ባህልን ቅርበት ኣባል ምስ ኣሃዱኡ ዘድልድል ስለዝኾነ፡ ብዕቱብ ክስራሓሉ ኣዘኻኺሩ።

እቲ ቅነ ዝያዳ ዝሮግሐ ክህልዎ ዝወጸ መደብ ተግባራዊ ክኸውን ኣሃዱታት ዝተጻወትኦ ተራ ብምምጓስ ድማ፡ ኣብ ቀጻሊ ብዝበለጸ ከምዝድፋኣሉ ሓቢሩ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ብውልቅን ብጋንታን ንዝተዓወቱ ሽልማት ክዕደል ከሎ፡ ጋንታ ድራኸን ኑብሉል መበል 18 ዓመታዊ ስፖርታዊ ቅነ እዚ ምብራቕ ብምኻኑ ዓባይ ዋንጫ ተሸሊሙ።

እቲ ስነስርዓት፡ ጉጅለ ባህሊ ኃይሪ ናይ እዚ ምብራቕ ብዘቕረቦ ባህላዊ ምርኢት ደሚቑ ነይሩ።

ሊግ ኤውሮጳ፡ ማን.ዩናይትድን ቶተንሃምን መዛዘሚ ጸወታ የማዕድዋ?

ግጥማት ሊግ ኤውሮጳ ፍርቂ ፍጻመ ካልኣይ እግሪ ን8 ሚያዝያ ኣብ መንጎ እተን ኣብ ቀዳማይ እግሪ ዝተጋጠማ ጋንታታት ክካየድ'ዩ። ማንዩናይትድ ኑታ

ሓሙስ ምሸት ኣብ ቀዳማይ እግሪ 3-ብ0 ዝረትዓታ ኣትሌቲክ ቢልባኦ ኣብ ሜዳኣ ዓዲማ ክትገጥማ እያ። ቶተንሃም'ውን ብዝተመሳሰለ ምሸታ ኣብ ቀዳማይ እግሪ 3-ብ1 ዝረትዐታ ኣብዚ ደረጃ ብምብጻሓ ጥራይ ክብረ-ወሰን ዘመዝገበት ኖርወጃዊት ክሉብ ቡድ/ግለምት ክትራኸብ እያ።

21 ግንቦት ዝካየድ መዛዘሚ ሊግ ኤውሮጳ ንመዛዘሚ ክሓልፉ ዝኽእላ ክለባት ብስታስቲካዊ ገምጋም ኣብ ዝቐረበ ጽሑፍ፡ ዩናይትድ 97% ንመዛዘሚ ክትበጽሕ ተኽእሎ ኣሎ። ብወገን ቶተንሃም'ውን ናይ ምሕላፍ ተኽእሎ 91% ዝብል ገምጋም ኣሎ። ካብዚ ውድድር ዝተዓወተት ክሉብ ኣብ ዝመጽእ ወቕቲ ሻምፕዮንስ ሊግ ምስተን ሓሙሽተ ቀዳሞት ክለባት ፕሪመር ሊግ ተወሲኻ መበል ሻዱሻይቲ ክለብ ኮይና ክትሳተፍ እያ።

ማንዩናይትድ፡ ቅድሚ ዕረፍቲ ብኣድራጋ፡ ኣብ ልዕሊ'ታ ኣብ ስሌዳ ላሊጋ ራብዓይ ተርታ ዘሓዘት ኣትሌቲክ ቢልባኦ ዘመዝገቦቶ ሸቶታት፡ ነዚ ብሕጂ ተካይዶ ካልኣይ እግሪ ጸወታ ጸብለል ኢላ ክትኣትዎ ኣኽኢልዋ'ዩ።

ብወገን ቶተንሃም ግን ኣጠራጣሪ ከምዝኾነ እያም ተንተንቲ ስፖርት ዝሕብሩ። ምኽንያቱ፡ ኣጥቃዕቲ ናይ'ታ ክሉብ ጄምስ ማዲሶንን ዶሚኒክ ሶላንክን ብዘጋጠሞም ሓደሽ መጕዳእቲ ኣብ ማሰመር መጥቃዕቲ ሃጓፍ ክፍጥር ስለዝኽእል'ዩ።

ኣቐዲመን ኣብ ትሕቲ ተርታ ፕሪመር ሊግ ኮይነን ዝተፈላለየ ጸዋእ ክልዕለ ዝኸኣላ ክለባት ካብ መበል 12 ዘይትሕት ደረጃ ሒዘን እየን ነይረን። ሕጂ ግን ካብዘን ኣብ ስሌዳ ፕሪመር ሊግ መበል (14ን16ን) ተሰሪዐን ዝርከባ ማንዩናይትድን ቶተንሃምን ሓዲኣን ኣብ መዛዘሚ ግጥም ሊግ ኤውሮጳ ምስ እትዕወት፡ ኣብ ውሽጢ 15 ዓመታት ታሪኽ ፕሪመር ሊግ ትሕቲ ደረጃ ስሌዳ ዝሓዘት፡ ተዓዋቲት ናይዚ ግጥም ተባሂላ ክትርቋሕ'ያ ማለት'ዩ።

ሓጸርቲ ዜናታት

- እታ ብሰንበት ምሸት ንቶተንሃም ረቲዓ ሻምፕዮን ፕሪመር ሊግ 2024/25 ዝኾነት ሊቨርፑል፡ ብጨፈራ ደገፍታ ኣብቲ ስታድዩም "ምንቅጥቃጥ መሬት" ከም ዘጋጠመ ተሓቢሩ። ቅድሚ ሓደት ዓመታት ኣብ ሰሌዳ ፕሪመር-ሊግ ምስ ቀዳሞት ኣርባዕተ ክትዛዘም ኣጠራጣሪት ዝነበረት ክሉብ፡ ሎሚ

ዓመት ጸዋእ ብምልዓል ሓገሳም ክቑጻጸሩ ዘይከኣሉ ደገፍቲ፡ ኣብ ኻፍሲ-ወሰፍ ዝተመዝገበ ሓሙሽተ ሸቶታት፡ ልዕሊ ንብር ህዝባዊ ጨፈራ ኣካይዶም። ኣሌክሰስ ማክ ኣሊስተር ኣብ 24 ደቓይቕ 2-ብ1 ክትመርሕ ዘኽኣለ ሸቶ ድሕሪ ምምዝጋቡ፡ ክዚር ሓገስ ደገፍቲ ብዘንቀሎ ጨፈራ፡ 1.74 ሬክተር ስኬል ዝዓቐኑ ዝዓበየ "ስቡሰርሓ ምንቅጥቃጥ" ኣብቲ ስታድዩም ከምእተኸስተ'ዩ ተሓቢሩ። ቀጺሉ፡ መሓመድ ሳላሕ ድሕሪ ዕረፍቲ ብዘመዝገቦ ሸቶ ካልኣይ 1.60 ሬክተር ስኬል ዝዓቐኑ ምንቅጥቃጥ ዘሰዓበ ጨፈራ ደገፍቲ ከምእተሰምዐ ክኢላታት ናይቲ ዓውዲ ሓቢሮም።

- ካብ ዓርሞሸሻዊ ትካል ኣዲዳስ፡ ሓድሽ ቅዲ ዝሓዘ "ኤፍ50 ላ ቪዳ ትሮፒካል" ዝተሰምየ ጫሙ ኑቲ ዕዉት ሸሞንተ ጸዋእ ባሎን ድ'ኦር ዝኾነ ልዮኔል መሲን ክልተ ደቂ-ኣንስትዮ ዝርከብኦም 10 ካልኦት ተጻወትቲን ተበርኪቱሎም ኣሎ። እዚ፡ ኣብ ኲዕሶ እግሪ ዝርኣዩዎ ብቕዓት ንምንኣድ ተባሂሉ፡ ካብቲ ናይ ዝሓለፈ ዓመታት ብዝተፈልየ ኣገባብ ዝተሰርሐ ጫሙ "መሲ 10" ዝብል ጽሑፍ ዘለዎ እዩ። ላሚን ያማል፡ ካቫን ሰሊቫን፡ ክሎውደዮ ኢቸቨሪ ጃድን ሻው፡ ኣንቶኾ ኑሳ፡ ጆኤል ንዱላ ቪክ ሎፐዝ ከናን ይልዲዝ፡ ኣሳን ኡድራጎን ኢለስ በን ሰገርን ድማ እቲ ፍሉይ ጫማ ተበርኪቱሎም።

- ማእከላይ ኣኸፋፋሊ ክሉብ ማንዩናይትድ እንግሊዛዊ ሃሪ ማጓየር፡ ሓሙስ ምሸት ኣብ ግጥም ሊግ ኤውሮጳ ፍርቂ ፍጻመ ቀዳማይ እግሪ ኣንጻር ኣትሌቲክ ቢልባኦ ብዘለጸ ቅዲ ከሺኑ ዝዓጸፉ ኲዕሱ ብመገዲ ብራዚላዊ ካርሎስ ካሲሚሮ ኣብላ ኣብ ሰከዐት ድሕሪ ምዕላዩ፡ ብቐጸበት ኣብ ማሕበራዊ መድያታት ስሙ "ማጓየርዲኛዮ" ገለ ድማ "ሃሪዲኛዮ" እናተባህለ ክምገስ ደርኡ ኣሎ። እዚ ወዲ 32 ዓመት ተጻዋታይ፡ ኣሚ ኣመልኪቱ "ብዙሕ

ግዜ ሳኻ ደወጺ እዩ'ሞ ኣይከምዝአን" ኢሉ። ደገፍቲ፡ ምስቲ ብሱሓቢ ብቕዓቱን ምልክት ኣጻዋውታኡን መዳርግቲ ኣልቦ ዝኾነ ሮናልዲኛዮ ከመሳሰልዎ፡ ሰእሊ ማጓየር ብናይ ሮናልዲኛዮ ምስሊ ኣካሉት ብምቕያር ክዘርግሕዎን ተራእዮም።

ሻምፕዮን ኲዕሶ መርበብ ዞባ ማእከል ይቕጽል

ጋንታታት ኣብ ሓያል ተወዳዳርነት

ሻምፕዮን ኲዕሶ መርበብ ዞባ ማእከል፡ ብሓሙስ ኣብ ሜዳ ቦቺዮፊላ ንሰለስተ ዲቪዥኖናት የኻዪዱ። ፈለማ ጋንታታት ሳልሳይ ዲቪዥን ክልቲኡ ጾታ ኣብ ዝተራኸብሉ ሓድነት ንደምብ ሰምበል፡ ኣዱሊስ ንባሕቲ ማሸረም፡ ብተመሳሳሊ ወጽኢት 2-ብ1 ተዓዊተን። ኣብዚ ግጥም ሩፋኤል ሰመረን ሳይሞን ኣንገሶምን ብሉጽ ብቕዓት ዘርኣዩ እዮም። ኣብ ካልኣይ ዲቪዥን ደቂ ተባዕትዮ ሳሊና ኑታ ጸቡቕ ወጽኢት ከተመዝግብ ዝጸንሐት ጋላኽፋሒ ብጸቢብ ወጽኢት 2-ብ1 ሰዒራታ። ኣፍቀርቲ ስፖርት ብዓቢ ሃንቀውታ ዝተጸበዩዎ - ጋንታታት ቀዳማይ ዲቪዥን ሓሬናን ኣራብን ኣብ ዝተራኸብሉ ቀዳመይቲ ክፋል ጸወታ፡ ሓሬና እያ ብዓብላሊ ወጽኢት 25-ብ15 ስዒራ። ኣብ ዝቐጸለት ካልኣይቲ ሴት ብኣሰልጣኒ ዘርኢት እትእለ ኣራብ ተወሃሂዳ ብምቕራብ 25-ብ16 ስዒራ ንጸወታ ናብ ማዕረ ቀየረቶ። ኣብ ሳልሰይቲ ሴት፡ ሓሬናውያን ቡቶም ብሉጽ ጸወታ ዘርእዩ ዝነበሩ መሓመድ ዑስማን (ኣጠየቓሚ ኲዕሶ)ን ቆማት ተጻዋታይ ኣማኑኤል ጎይትኦምን እናተሓገዙ 25-ብ20 ብምስዓር ንራብዐይቲ ክፋል ጸወታ'ውን ኣብ ረቡሓኦም ብምውዓል 25-ብ22 ክዕወቱ ክኢሎም። ብድምር ወጽኢት ከኣ 3-ብ1 ንጸወታ መኸተምታ ገይሮሙሉ። ሻምፕዮን ኲዕሶ መርበብ ዞባ ማእከል ጽባሕ ሰንበት'ውን ካብ ሰዓት 1:00 ድ.ቀ. ኣትሒዘን ሳልሳይ ዲቪዥን ደቂ-ተባዕትዮ ባሕቲ ማሸረም ምስ ጋላኽፋሒ ካልኣይ ዲቪዥን ደቂ-ተባዕትዮ ሳሊና ምስ ኣዱል ጋንታታት ቀዳማይ ዲቪዥን ደቂ-ኣንስትዮ ሴቲ ምስ ሰምረት፡ ደቂ-ተባዕትዮ ዓንሰባ ምስ ሓይሊ ኣየር ግጥማተን ከካይዳ እየን።

መደብ ጸወታ

ፕሪመር ሊግ

ቀዳም

ኣስቶን ቪላ - ፉልሃም 2:30 ድ.ቀ.

ሌስተር ሲቲ - ሳውዝሃምፕተን 5:00 ድ.ቀ.

ኤቨርተን - ኢፕስዊች ታውን 5:00 ድ.ቀ.

ኣርሰናል - ቦርንማውዝ 7:30 ድ.ቀ.

ሰንበት

ኣስመራ በራ - ዓንሰባ 8:00 ቅ.ቀ.

ኣልታሕሪር - ኣፍዓበት 9:30 ቅ.ቀ.

ደንደን - ኣልሂላል 2:00 ድ.ቀ.

ደቡብ - ጋሽ-ባርካ 3:30 ቅ.ቀ

ፕሪመርሊግ

ብራይተን - ኒውካስል 4:00 ድ.ቀ.

ብረንትፎርድ - ማንዩናይትድ 4:00 ድ.ቀ.

ዌስትሃም - ቶተንሃም 4:00 ድ.ቀ.

ቸልሲ - ሊቨርፑል 6:30 ድ.ቀ.

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃገራዊ መዝሙር
09:05	ኤሮቢክስ
09:40	ሃሎ ቁልዑ
10:15	ፓኖራማ
11:00	ሰስ ስፖርት
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:55	ጨዓራ ጥዕና
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	መልሲ ኣብ መስመር
14:20	ናትራን
16:30	መደብ ሚ/መሬትን ማይን ኣከባብን
17:05	ሳይዳ
18:00	ደረት ቃና
20:00	ዜና(ትግረ)
20:13	ፊልም ዳምር
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ተክኢ.ንሳይት
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ሌላ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ኣመሪካ፡ ካብ ኢራን ነዳዲ ንዝዕድጋ ሃገራት ኣጠንቂቃ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ኣብ ልዕሊ ካብ ኢራን ነዳዲ ወይ ፍርያት ፔትሮኬሚካል ዝዕድጋ ሃገራት ካልኣዊ ማዕቀብ ከም ዘንብር ኣጠንቂቑ።

ትራምፕ ወሲኹ፡ ንመጠንቀቕታኡ ጥሒሰን ካብ ኢራን ነዳዲ ዝሸምታ ሃገራት፡ ምስ ሃገሩ ዝኾነ ንግዳዊ ሸርክነት ክካየዳ ከም ዘይፍቀደለን ሓቢሩ ኣሎ።

ካልኣዊ እገዳ ዝኾነት ሃገር ምስታ ዋሺንግቶን ዘይትደልያ ሃገር ንግዳዊ ሽርክነት ክተካይድ እንከላ፡ ኣመሪካ ምስኣ ንግዳዊ ልውውጥ ካብ ምክያድ እትኽልክለሉ ዓይነት መቕጻዕቲ ምዃኑ'ዩ ዝግለጽ።

ኣመሪካ ብዘለዋ መጠን ዕቤት ቁጠባ ካልኣዊ ዓይነት እገዳ ሓያል መሳርሒ መቕጻዕቲ ኮይኑ ክገልግላ ከም ዝኽእል ድማ ክኢላታት የረድኡ።

ቻይና፡ ዝዓበየት ሸማቲት ዘይተጻረየ ነዳዲ ኢራን ምዃና፡ ጸብጻባት ይሕብሩ።

"መጠን ምወላ ውድብ ጥዕና ዓለም ናብ ዝተሓተ ደረጃ ወሪዱ" ተባሂሉ

ቁጽሪ ናይ'ተን ገዝሩብ ዘበርክታ መወልቲ ሃገራት ብምውሓዱ፡ መጠን ባጀት ውድብ ጥዕና ዓለም ኣብ ዝሓጸረ እዋን ልዑል ምንቅልቃል ስለ ዘጋጠሞ፡ ከኣታት ጥዕና ዓለም ኣብ ከቢድ ሓደጋ ከም ዝርከብ፡ ሓላፊ ናይ'ቲ ውድብ ዶ/ር ቴድሮስ ኣድሓኖም ዝሓለፈ ሓሙስ ኣጠንቂቑ።

ንሱ፡ ህሉው መጠን ባጀት ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ኣብ ታሪኹ ርእዩዎ ናብ ዘይፈልጥ ዝተሓተ ደረጃ ወሪዱ ከም ዘሎ ገሊጹ።

ምኽንያት ምወላ እቲ ውድብ፡ ኣብ ስርዓታት ጥዕና ኣብ ምምዕባል ዝርከባ ሃገራት ቀጥታዊ ጽልዋ ክህልዎ ምዃኑ ከኣ ወሲኹ ኣተሓሳሰበ።

እቲ ኣብቲ ውድብ ተራእዩ ዘሎ ምንቅልቃል ባጀት፡ ድሕሪ'ቲ ኣመሪካ ነቲ ውድብ ክትገብረሉ ዝጸንሐት ፊናንስያዊ ምወላ ዝሓለፈ ወርሒ ጥሪ ደው ከተብሎ ምውሳና እዩ ክስዕብ ክኢሉ ዘሎ።

ኣመሪካ፡ ውድብ ጥዕና ዓለም ንለበዳ ኮቪድ-19ን ካልኦት ኣህጉራዊ ቅልውላዋት ጥዕናን ብዘዋግኦ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ከም ዘየእተዎም ብምኽናስ እያ ነቲ ክትህቦ ዝጸንሐት ልዑል ገዝሮዊ ድጋፍ ከተቋርጾ ዝወሰነት።

ኣብዚ እዋን፡ ውሑዳት ሃገራት ዓለም ን380 ሚእታዊ ባጀት ውድብ ጥዕና ዓለም ይምውላ ከም ዘለዋ፡ ጸብጻባት ናይ'ቲ ውድብ የመልክቱ።

ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ኣብዛ ዓመት እዚኣ ጥራይ ናይ 600 ሚልዮን ዶላር ሕጽረት ባጀት ኣጋጢምዎ ከም ዘሎ ዝሓበረ ዶ/ር ቴድሮስ፡ ብዝሒ እተን ዝምውላ ሃገራት ኣብ ሓጺር ግዜ እንተ ዘይበርኪቱ፡ እቲ ውድብ ንህጹጽ ኣህጉራዊ ኩነታት ጥዕና ምላሽ ክህብን መሰረታዊ ጥዕናዊ ኣገልግሎታት ምቕራብ ክቕጽልን ኣብ ዘይክእለሉ ደረጃ ክበጽሕ ከም ዝኽእል ኣገንዘበ።

ራብዓይ ዙርያ ዝርርብ ኣመሪካን ኢራንን ተናዊሑ

ኣመሪካን ኢራንን ብዛዕባ ኒዩክለሳዊ መደብ ኢራን ኣመልኪተን ሎሚ ቀዳም ኣብ ሮማ ክካይድኦ ወጢነናኦ ዝነበራ ራብዓይ ዙርያ ዝርርብ፡ ንዘይተፈልጠ ግዜ ከም ዝተናውሐ፡ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ዖማን ዝሓለፈ ሓሙስ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ 'ኤክስ' ኣፍሊጡ።

ሚኒስተር በድር ቢን ሓማድ ኣል ቡሳይዲ፡ ኣብ መንጎ ኢራንን ኣመሪካን ኣቐዲሞም ኣብ ዝተኻየዱ ሰለስተ ዙርያ ዝርርባት ከም መንጎኛ ኮይኑ ከም እተዋስአ'ዩ ዝሕበር።

እቲ ሚኒስተር፡ ራብዓይ ዙርያ ዝርርብ ኢራንን ኣመሪካን ብሎጂስቲካዊ ምኽንያት ናብ ካልእ ዋን ክሰጋገር ከም ዝተወሰነ ገሊጹ ኣሎ።

ብዛዕባ ምንዋሕ ራብዓይ ዙርያ ዝርርብ እተን ሃገራት ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት ኤክስ ቅድሚ ምሕባሩ፡ ኢራን፡ ኣመሪካ ብዛዕባ እቲ ክካየድ ዝተወጠነ ኒዩክለሳዊ ዝርርብ "ተኹታኺ" ዝበሎቶ መግለጺታትን ውሳኔታትን ተውጽእ ከም ዘላ ክሲሳ ነይራ።

ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ኢራን፡ ነቲ ራብዓይ ዙርያ ዝርርብ ናብ ካልእ እዋን ናይ ምስግጋር ሓሳብ፡ ሓበሬታ፡ ምድንጓይ እቲ ዝርርብ፡ ምስቲ ኣመሪካ ኣብ ቀረባ መዓልታት ኣብ ልዕሊ ኢራን ዝወሰኖቶ እገዳ ዝተኣሳሰር ምዃኑ ኣረዲኡ።

ብሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ዖማን ዝቐረበ ምዃኑ ኣነጺሩ።

ኣፈኛ መንግስቲ ኢራን እስማዒል ባጋይ ብወገኑ፡ ሃገሩ ምስ ኣመሪካ ኣብ 'ፍትሓውን ነብርን ስምምዕ' ንምብጻሕ ቀሪጻ ተበጊሳ ከም ዘላ ኣስሚሩሉ።

እዚ ክምዚ'ሉ ከሎ፡ ሓደ ስሙ ክግለጽ ዘይደለየ ላዕለዋይ ብዓል ስልጣን ኢራን ንሮይተርስ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ምድንጓይ እቲ ዝርርብ፡ ምስቲ ኣመሪካ ኣብ ቀረባ መዓልታት ኣብ ልዕሊ ኢራን ዝወሰኖቶ እገዳ ዝተኣሳሰር ምዃኑ ኣረዲኡ።

ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ ኢራን እትገብሮ ጸቕጢ ንምዝያድ፡ ዝሓለፈ ረቡዕ ኣብ ልዕሊ'ቶም ኣብ ዘይሕጋዊ ንግዲ ነዳድን ፔትሮኬሚካላትን ይሳተፉ ከም ዘለዉ ዝኸሰሶቶም - ኣብ ኢራን፡ ሕቡራት ኢማራት ዓረብን ቱርክን - ዝርከቡ ሸውዓተ ትካላት ሓድሽ እገዳ ከም ዘንበረት ምሕባራ ዝዝከር እዩ።

ትራምፕ፡ ንኣማኻሪ ሃገራዊ ድሕነት ካብ ስልጣኑ ኣልዩዎ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ንኣማኻሪ ሃገራዊ ድሕነት ኣመሪካ ማይክ ዋልትዝ ካብ ስልጣኑ ከም ዘልገሶ ተሓቢሩ።

ማይክ ዋልትዝ ኣብ ሕቡራት ሃገራት ኣምባሳደር ኮይኑ ክዖዪ ክሓጸዮ ምዃኑ ድማ እቲ ፕረዚደንት ሓቢሩ ኣሎ።

ትራምፕ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ 'ትሩዝ ሶሻል' ኣብ ዘዘርግሖ ጽሑፍ፡ ቦታ ማይክ ዋልትዝ ንግዝኡ ብጸሓፊ ክፍሊ ጉዳያት ወጻኢ ማርኮ ሩብዮ ክትካእ ከም ዝኾነ ኣፍሊጡ ኣሎ።

ዋልትዝ፡ ኣብ ካልኣይ እብረ ስልጣን ትራምፕ ካብ መዘኑ ዝተኣልየ ናይ መጀመርያ ላዕለዋይ ኣባል እቲ ምምሕዳር ኮይኑ ኣሎ።

ዋልትዝ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ መጋቢት ንዋና ኣሰናዳኢ መጽሔት 'ኣትላንቲክ' ጀፍሪ ጎልደበርግ፡ ኣብቲ ብዛዕባ ኣብ ልዕሊ ዒላማታት ሑቲ ወተሃደራዊ መጥቃዕቲ ንምኽያድ ኣመልኪቱ ምስ ላዕለዎት ሰበ ስልጣን ጸጥታ ኣመሪካ ዝካየድ ናይ ጉጅለ ዕላል ብጌጋ ብምዕዳሙ፡ ምስጢራዊ መደባት ንሓፋሽ ከም ዘቃልዐ ዝዝከር እዩ።

ማርኮ ሩብዮ፡ ጸሓፊ ክፍሊ ጉዳያት ወጻኢ፡ ግዚያዊ ሓላፊ መንግስታዊ ቤት ጽሕፈት ወኪል ኣህጉራዊ ልምዓት ኣመሪካን ሃገራዊ ቤት መዘክርን ኮይኑ ዝዖዪ ዘሎ ኮይኑ፡ ሕጂ ከኣ ኣብ ርእሲ ስርሑ ኣማኻሪ ሃገራዊ ድሕነት ኣመሪካ ኮይኑ ክገልግል እዩ ብትራምፕ ተመዚዙ ዘሎ።

ብኤለክትሪክ እትንቀሳቐስ ዝዓበየት መርከብ ንምርኢት ቀሪባ

ኣብ ምህናጽ ጃብያቲ መራኽብ ብዝፍጥፍ ኣውስትራልያዊ ኩባንያ 'ኢንካት' ዝተሰንዐት፡ ኣብ ዓለም እታ ዝዓበየት ብኤለክትሪክ እትሰርሕን መርከብ ትማሊ ዓርቢ ንምርኢት ከም ዝቐረበት፡ መርከብ ሓበሬታ 'ዘ ጋርዲያን' ኣፍሊጡ።

እታ 130 ሜትሮ ንውሓት ዘለዋ 'ሃል 096' ዝተሰምየት መርከብ፡ ልዕሊ 250 ቶን ዝኸብደቱ ባትሪ ዝተዓጠቐት ኮይና፡ ክሳብ 2,100 ተጓዓዝትን 225 መካይንን ክትጽዕን ከም እትኽእል ተፈሊጡ ኣሎ።

ዋና ኣኪያዲ ስራሕ ኩባንያ 'ኢንካት' ስቲቨን ኬሲ፡ መርከብ 'ሃል 096'፡ ብኸላ ኣየር ዘይብለን ናይ መጓዓዝያ መራኽብ ምምዕባል ከም ዝከኣል ዘመስከረት ዓርሞሽሽ መርከብ ምዃና ገሊጹ።

ብመሰረት ጸብጻባት ሕቡራት ሃገራት፡ ዓመታዊ ናብ ህዋ ካብ ዝትፋኣ ጠቕላላ መጠን በካልቲ ጋዛት፡ እቲ 3% ካብ መራኽብ ዝትፋእ እዩ።

ተረኛ ፋርማሲ: ቤት መሸጣ መድሃኒት ኣስመራ
ዕለት: 03/05/25
ጎደና: ጎደና ሓርነት ቁ.93-95፥ጥቓ መንገዲ ኣየር ኤርትራ
ቁ.ስልኪ: 120491
ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565